

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡ. 14

ΜΥΤΙΛΗΝΗ, 30 Απριλίου 1911.

ΧΑΡΑΓΓΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

- Χειζάς, Ν. Π. Ἐλευθεριάδου.
Ἐγα Γλέντι, Διήγημα Δ. Ν. Βουτυρᾶ.
Πινελιές, Ποίημα Α. Ἀκροθαλασσίτη.
Ἡ Προξενιά, Διήγημα Μ. Σ. Βάλλη.
Ἡ Τριλογία τῶν Βουνῶν, Ποίημα Φίλωνος Ὁφερέτου.
Ἀρχαιολογικὰ Περγάμου, Γ. Χονδρονίκη.
Τραγούδια σὲ ηρυφόν ἥχο, Ποίημα Μαρίνου Σιγούρου.
Οἱ Ξεπεσμένοι, Μαξίμ Γόρκυ. Μετάφρασις Δ. Π. Ἀλβανοῦ.
Τὰ ηρινάκια, Δ. Ροντάκη.
Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἀθηνῶν, Δ. Π.
Τὸ Δεκαπενθήμερον.

ΕΙΚΟΝΕΣ :

- Τὸ τέμενος τῆς Δήμητρος.
Αἱ τελευταίως ἀνακαλυφθεῖσαι μαρμάριναι κεφαλαί.

ΧΑΡΑΥΓΗ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ
ΕΝ ΜΥΤΙΔΗΝΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Μυτιλήνῃ	Μετζ. 3
Ἐν τοῖς χωρίοις	> 3 $\frac{1}{4}$
Ἐν τῷ Κράτει	> 3 $\frac{1}{2}$
Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ	Φε. χρ. 18

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Ἐπὶ συμφωνίᾳ. (Γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς πρόσθετα φύλλα).
Ἄλι σπληγχναὶ γίνονται πάντοτε μὲ ἀπόδειξιν φέρουσαν τὰς ὑπογραφὰς τῶν Διευθυντῶν.

Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΤΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΟΓΑΤΡΟΣ ΕΝ ΜΥΤΙΔΗΝΗ

Μέλος τοῦ Ὀδοντολογικοῦ Συλλόγου τῆς Γαλλίας.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΔΗΝΗΣ

Ἄπόφοιτος δριστεὺς Ὀδοντογατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων τυχῶν καὶ βραβεῖου εὐφῆμου μνείας (*mention d' opneur*) ἐγκατεστάθη δριστικῶς ἐν τῇ πόλει μας ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Π. Β. Κούμπα πλουτίσας τὸ δδοντογατρεῖον του διὰ νεωτάτων καὶ τελειοτάτων ἐργαλείων.

Ἄναλαμβάνει τὴν ριζικὴν θεραπείαν καὶ τῶν μᾶλλον κατεστραμμένων δδόντων μετὰ τελειοτάτων ἐμράξεων καὶ τὴν τοποθέτησιν χρυσῶν γεφυρῶν, ἥτοι τεχνητῶν δδόντων ἀκινήτων, ἀνει σοδανίσκου καὶ ἀνει τῆς ἔξαγωγῆς αὐτῶν κατὰ τὸ τέλειον Ἀμερικανικὸν σύστημα *Bridge Work*.

Ἡ ἔξαγωγὴ τῶν δδόντων γίνεται ἀνει πόνου. Καὶ ἐν γένει αἱ θεραπευτικαὶ ἐργασίαι γίνονται ἀνωδύιως διὸ ἀπολύτου καθαριότητος καὶ ἀπολυμάνσεως.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΤΑΧΤΙΚΟΥ

ΕΝ ΣΚΟΠΕΛΩ ΤΗΣ ΓΕΡΑΣ

Νέα καὶ πλουσιωτάτη συλλογὴ καὶ ποικιλία εἰς δλα τὰ εἶδη. Υφάσματα πολυτελείας, μεταξιώτα καὶ μάλλινα, κασμήρια, τσόχαι, φανέλλαι ἔξωτεροι καὶ καὶ ἔσωτεροι, δαντέλλαι καὶ δλα τὰ χρειώδη διά γυναικείας ἐνδυμασίας.

Ἔτοιμα γυναικεῖα φορέματα, στέφανα γάμου ιτλ. ιτλ. "Ολα κομψά καὶ τέλεια καὶ εἰς τιμὰς ἀκαταγωνίστους.

"Ολα πρωτοφανῆ διὰ τὴν Γέραν.

Τὸ κατάστημα ἔχει δλα τὰ εἶδη τῆς κιγκαλαρίας, ἔδρυσε δὲ καὶ ίδιαίτερον τμῆμα υελικῶν, ἐν λιθόποιφερίσκονται δλα τὰ εἶδη καὶ ούτω ἀπαλλάττονται οἱ Γεραγῶται τοῦ κόπου νὰ μεταβαίνουν εἰς Μυτιλήνην.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ
Μ. Σ. ΒΑΛΛΗΣ & Δ. Π. ΑΛΒΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΑΡΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ 'ΣΑΛΠΙΓΓΟΣ,,
ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΧΑΡΑΓΓΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
(ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ)

30 Απριλίου 1911

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ:
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
“ΧΑΡΑΓΓΗΝ,,
ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΧΕΤΖΑΖ

Η Αραβία είναι ή κοιτίς καὶ διερδός τόπος τοῦ Ισλαμισμοῦ, δύναται ή Παλαιστίνη τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ιδιαιτέρως δὲ ἐξ ὅλης τῆς ἀπεράντου Αραβικῆς χερσονήσου ή ἐπαρχία τῆς Χεδζάζ, ή περιλαμβάνουσα τὰς δύο κατ' ἐξοχὴν ιερὰς πόλεις, Μέκκαν καὶ Μεδινᾶν, είναι διό τόπος τῆς προσκυνήσεως δλῶν τῶν ἀπανταχοῦ γῆς Μουσουλμάνων καὶ τὸ ἐντευκτήριον τῶν πιστῶν.

Κατὰ τὸ Κοράνιον (κεφ. κβ.), βίθλον ιερὰν τοῦ Ισλάμ, τὴν περιέχουσαν «αὐτὸν τοῦτον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀΐδιον καὶ ἀδημιούργητον καὶ συνυπάρχοντα τῷ Θεῷ» καὶ ἀπαράλλακτον δπως ἀπηγγέλθη παρὰ τοῦ Αρχαγγέλου Γαρθιὴλ εἰς τὸν Προφήτην Μωάμεθ, εἰς ἕκαστον Μουσουλμάνον ἐπιβάλλεται ή ὑποχρέωσις νὰ προσευχῇ εἰς τοὺς ιεροὺς τόπους, ή τοιαύτη δὲ εἰς Μέκκαν μετάβασις καὶ προσκύνησις, καλουμένη ἀραβιστὶ Χαδζ (ἐξ ήτοι καὶ ή κοινὴ παρὸν ἡμῖν δνομασία Χαδζή, προσκυνητὴς τῶν ιερῶν τόπων), ἔξαγνίζει τὴν ψυχὴν καὶ δδηγεῖ τὸν προσκυνητὴν εἰς τὸν παράδεισον καὶ τὰς ἄλλας ἀπολαύσεις τῆς μελλούσης ζωῆς. Ο Θεὸς ἔκαμε τὰς φάσεις τῆς Σελήνης, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν χρόνον, καθ' ὃν διείλουσι νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Μέκκαν πρὸς προσκύνησιν.

Η προσκύνησις εἰς τοὺς ιεροὺς τόπους είναι ὑποχρεωτική διὰ πάντα Μουσουλμάνον, ἐνήλικον καὶ ἀνεξάρτητον καὶ ἔχοντα τὰ ὑλικὰ μέσα πρὸς δδοιπορίαν καὶ συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του κατὰ τὴν εἰς τοὺς ιεροὺς τόπους ἀποδημίαν. Εντεῦθεν δὲ καὶ ἐτησίως πλεῖσται χιλιάδες Μουσουλμάνων ἐξ δλῶν τῶν μερῶν τῆς ὑφηλίου συναδροῦσσαν καθ' ὁρισμένας ίδιας ἐποχὰς ἐν Μέκκᾳ, δπως συζητοῦνται τὰ κοινὰ συμφέροντα τοῦ Ισλαμισμοῦ καὶ ὑπεκκαίεται διηλογίας τῶν πιστῶν.

* * *
Απὸ τῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Σελήμ (1517), διέκαστο τοῦ Σουλτάνου τῆς Τουρκίας ἔχει καὶ τὸν τίτλον «Χαλήφη» ἥτοι Διαδόχου τοῦ Προφήτου Μωάμεθ κατά τε τὴν κοσμικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἔξουσίαν καὶ διατελεῖ Μέγας Ποντίφηξ καὶ Πάπας ἀπάντων τῶν δρυθοδόξων (Σουνῆ) Μουσουλμάνων. Είναι δὲ συνάμα καὶ Χαδήμ, προστάτης καὶ ὑπηρέτης τῶν δύο ιερῶν πόλεων τοῦ Ισλάμ, Μέκκας καὶ Μεδινᾶς.

Ο ἐν ἀπάσῃ τῇ ὑφηλίῳ πληθυσμὸς τῶν Μουσουλμάνων ὑπολογίζεται εἰς 250—300 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν δποίων ή Οδωμανικὴ Αὐτοκρατορίη: περιλαμβάνει μόλις δεκαεξά ἔως δεκαοκτώ ἑκατομμύρια, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ή ὑπάγονται πολιτικῶς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν Εὐρωπαϊκῶν πολιτειῶν ή ζῶσι ὑπὸ ίδίους ἀρχηγοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ηττον ἀνεξαρτήτους ή εὐρίσκονται ἐγκατεσπαρμένοι μεταξὺ ἄλλων πληθυσμῶν μὴ Μουσουλμάνων, ὡς π. χ. ἐν Κίνᾳ.

Καὶ διάδοχος τοῦ Προφήτου ἔχει μεγίστην καὶ σπουδαιοτάτην αἵγλην καὶ σημασίαν οὐχί μόνον διὰ τοὺς ἐν Τουρκίᾳ Μουσουλμάνους ἀλλὰ καὶ διὸ ἀπαντα ἐν γένει τὸν Μουσουλμανικὸν κόσμον, πρὸς κατανόησιν δὲ τῆς τοιαύτης σημασίας ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ἐν δλίγοις δτι κατὰ Μουσουλμανικὴν ἀντίληψιν Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία ἀποτελοῦσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, συνάμα δὲ ή νομοθεσία τοῦ Ισλάμ, περιλαμβάνουσα τὰ πάντα, ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς θρησκείας, ἀφοῦ καὶ τὸ Κοράνιον είναι βίθλος θρησκευτικὴ καὶ συνάμα κώδιξ, περιλαμβάνων νομικὰς διατάξεις. Ενεκα δὲ τῶν λόγων τούτων καὶ οἱ ἡθικοί, θρησκευτικοί, κοινωνικοί καὶ πολιτικοί δεσμοί, οἱ συνδέοντες τοὺς ἀπανταχοῦ γῆς Μουσουλμάνους είναι ἀπειρως στενότεροι καὶ ἐνεργότεροι καὶ ἀποτελεσματικώτεροι, τοὺς δεσμοὺς δὲ τούτους εὐρίσκονται ὑποχρεωμέναι καὶ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Πολιτεῖαι, αἱ ἀριθμοῦσαι ἑκατομμύρια δλα Μουσουλμάνων ὑπηκόων, νὰ σέδωνται καὶ λαμβάνωσιν ὑπόψιν, καίτοι μετὰ μεγίστης ζηλοτυπίας ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν τίτλον καὶ ἀξιωματούσι τοῦ «Χαλήφη», δν φέρουσιν οἱ Σουλτάνοι Κωνσταντινούπολεως, οἵτινες οὔτω ἔνασκονται μεγίστην ἐπιρροὴν οὐχί ἀπλῶς ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀλλὰ καὶ πολιτικὴν ἐπὶ τῶν Μουσουλμάνων, τῶν θεωρουμένων ὡς ἀπλῶν ὑπηκόων ἔτερας Χριστιανικῆς Πολιτείας.

* * *
Ἐκ τῶν δλίγων τούτων πᾶς τις κατανοεῖ δποίαν παγκόσμιον σημασίαν διὰ τὸ Ισλάμ ἔχει ή διαρκής καὶ ἀσφαλής παρὰ τῆς Τουρκίας κατοχὴ τῶν ιερῶν τόπων τοῦ Ισλαμισμοῦ, ἥτοι καὶ δλοκλήρου μὲν τῆς Αραβίας, ίδιαιτέρως δὲ τῆς ἐπαρχίας Χεδζάζ.

Η Αραβία δόμως, περιλαμβάνουσα πλεῖστα

μὲν ἄφορα καὶ ἄνυδρα μέρη, σχετικῶς δὲ δλίγα εὔφορα καὶ καλλιεργημένα, (καὶ μεταξὺ τούτων πρωτεύει ἡ Υεμένη, ἡ παλαιὰ «Ἐνδαιμών Ἀραβία») κατοικεῖται ώς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ λαοῦ νομαδικοῦ καὶ φιλοπολέμου, ἔχοντος ἴδιαιτέρας ἴστορικᾶς παραδόσεις, ἀναφερομένας εἰς παλαιὰ μεγαλεῖα, μὴ στέργοντος δὲ τὴν Τουρκικὴν ἔξουσίαν, καὶ διατελοῦντος καθημερινῶς ἐν ἀποστάσιᾳ καὶ ἐπαναστάσει.

Πολλοὶ Ἰδεολόγοι Ἀραβίας ἥρχισαν ἡδη νὰ δνειροπολῶσι τὴν ἴδρυσιν αὐτοτελοῦς Ἀραβικοῦ Κράτους μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μέκκαν, τὸ δὲ Κράτος τοῦτο ἐννοοῦσι κατὰ τὴν Μουσουλμανικὴν ἀντίληψιν, ἡτοι Ἐκκλησίαν ἀμα καὶ Πολιτείαν, ἡς δὲ Ἀρχηγὸς θὰ είναι καὶ κοσμικὸς καὶ θρησκευτικὸς Ἀρχων ἡτοι Χαλήφ. Τὴν ἴδρυσιν τοιούτου Κράτους φαίνεται ὅτι ὑποθάλπουσι καὶ ὑποδοηθοῦσι καὶ μερικαὶ Εὐρωπαῖκαὶ Πολιτεῖαι, φρονοῦσαι ὅτι διὰ τούτου θέλει ἐπέλθει μεγίστη ἀναστάτωσις εἰς τὸν Μουσουλμανικὸν κύσμον καὶ ἐλπίζουσαι ὅτι θὰ ἡδύναντο νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν περίστασιν, ἀναλαμβάνουσαι ὑπὸ τὴν Ἰδίαν προστασίαν τὸ ἴδρυμησόμενον Κράτος καὶ ἀντιτάσσοντες αὐτὸν ἀπέναντι τῆς Τουρκίας.

Οἱ ἐκ τῆς Ἀραβίας λοιπὸν κίνδυνοι είναι μεγιστοι διὰ τὴν Τουρκίαν, χώραν ἔχουσαν ἀνέκαθεν τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀρχῇ ἐπὶ τῶν Μουσουλμάνων καὶ καθοδηγῇ τὸ Ἰσλάμ ἐν τῇ νέᾳ στασιαδιοδομίᾳ του.

***

Ο νῦν ἕκπτωτος Σουλτάνος Ἀπτούλ Χαμῆτ ἀντελήφθη ὅτι, ἵνα ἀρχῇ πραγματικῶς καὶ ἔξουσιάζῃ τὴν Ἀραβίαν ἡ Τουρκία, δέον νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ πρόσχειρα μέσα νὰ ἀποστέλλῃ εὐκόλως καὶ ἐν ἀνέσει τὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγκαιοῦντα στρατόν, πρὸς δὲ νὰ ἐγκαταστήσῃ μονίμους φρουρὰς εἰς διάφορα στρατηγικὰ σημεῖα. Ἡ Ἀραβία είναι χώρα ἀπόκεντρος διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ λίαν ἀπομεμακρυσμένη, ἡ σύνδεσις δὲ ταύτης πρὸς τι ἔτερον κεντρικὸν μέρος τῆς Αὐτοκρατορίας θὰ ἔξησφάλιζεν ἐσφεί τὴν εἰρήνην καὶ τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν. Ως τὸ ἀριστον δὲ πάντων ἔκριθη ἡ κατασκευὴ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς Δαμασκοῦ τῆς Συρίας καὶ διασχίζουσης τὴν Ἀραβίαν.

Κατὰ Μαΐου τοῦ 1900 ἔξεδόθη ὁ Αὐτοκρατορικὸς Ἰραδές, ὁ διατάσσων τὴν κατασκευὴν τῆς γραμμῆς ταύτης, γνωστῆς ὑπὸ τὴν δνομασίαν «Σιδηρόδρομος Χεδζάζ», ἐκτάσεως δὲ περίπου δύο χιλιάδων πεντακοσίων χιλιομέτρων!

Οταν ἔξεδόθη ὁ Ἰραδές, οἱ πολλοὶ ἔδυσπλοι τουν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐνὸς τοσοῦτον κολοσσιαίου διὰ τὴν Τουρκίαν ἔργουν, ἀπαιτοῦντος μεγίστας χρηματικὰς θυσίας, τὰς δποίας ἡτο ἀδύνατον νὰ βαστάσῃ ὁ ἴσχνὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους, οὐδένα δὲ ἔτερον σκοπὸν ἔξυπηρετοῦντος πλὴν τοῦ τῆς μεταφορᾶς προσκυνητῶν καὶ στρατοῦ καὶ ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένου νὰ μὴ ἀποφέρῃ οὐδὲν κέρδος, οὐδεμίαν χρηματικὴν ὠφέλειαν.

Ποῦ καὶ πῶς θὰ ἔξευρισκοντο τὰ χρήματα, τὰ

ἀπαιτούμενα διὰ τὴν κατασκευὴν ἐνὸς τοσοῦτον σπουδαίου ἔργου, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἡμποδίζετο ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν συνδρομὴν ἔνων κεφαλαίων, ἔδει δὲ τὸ ἔργον νὰ συντελεσθῇ δι' ἔργασίας καὶ κεφαλαίων Μουσουλμανικῶν;

Τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τούτου, ὡς ἔργου μέλλοντος νὰ διευκολύνῃ τὴν εἰς τοὺς Ἱεροὺς τόπους μετάβασιν καὶ προσκύνησιν τῶν πιστῶν, ἔργου ἐπομένως κατ' ἔξοχὴν Ἱεροῦ, ἀνέθηκε καὶ ἐνεπιστεύθη ὁ Ἀπτούλ Χαμῆτ εἰς τὸν θρησκευτικὸν ἴδιᾳ ζῆλον τῶν ἀπανταχοῦ γῆς Μουσουλμάνων.

Καθ' ὅλον τὸν Μουσουλμανικὸν κόσμον, ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ, ἐν Ἀλγερίᾳ καὶ Τύνιδι, ἐν Ἰνδίαις καὶ Ἀφγανιστάν, ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ καὶ Ἀσιατικῇ Ρωσίᾳ, ἐν Κίνᾳ καὶ Τουρκεστάν, ἐν Σουμάτρᾳ καὶ Ιάβᾳ καὶ ἀπανταχοῦ ἡνοίχθησαν προαιρετικοὶ κατάλογοι συνδρομῶν. Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰς τὸ Λικηνώ, πόλιν τῶν Ἰνδῶν, συνελέγησαν 700,000 φράγκων, ἀνὰ ἓν καὶ ἡμισυ δὲ ἑκατομμύριον εἰς τὸ Ρανγκόσον καὶ τὸ Μαδρας. Εἰς Ἰνδὸς Πρίγκηψ, Μουσουλμάνος τὸ θρήσκευμα, προσεφέρθη μόνος νὰ κατασκευάσῃ δι' ἴδιων ἔξόδων τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῆς Μέκκας, ὅστις ἐστοίχισε πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου.

Κατὰ πρώτην φορὰν λοιπὸν ἀπετελέσθη τὸ θαῦμα τοῦτο, νὰ κατασκευασθῇ τοσοῦτον ἐκτεταμένη σιδηροδρομικὴ γραμμὴ χωρὶς νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ εὐθείας τὴν κατασκευὴν τῆς τὸ Κράτος καὶ χωρὶς νὰ συστηθῇ πρὸς τοῦτο ἀνώνυμος ἡ μετοχικὴ ἔταιφία καὶ ἀνευ κεφαλαίων καὶ ἀνευ μετόχων καὶ δαγείων καὶ ἔνεκα λόγων θρησκευτικοπολιτικῶν καὶ ἀνευ προόψεως ἐλπιζομένου κέρδους τινὸς ἡ χρηματικῆς ὠφέλειας! Ὁσα χρήματα ἔχοιειάζοντο ἐκαλύπτοντο ἐκ τῶν συνδρομῶν τῶν πιστῶν καὶ αἱ συνδρομαὶ αὗται ἐδίδοντο οὐχὶ ὑπὸ τύπον δανείου ἡ ἐπὶ ἐπιστροφῆ ἀλλ' ἀπλῶς ώς δωρεαί. Τὸ Κράτος ὑπεβοήθει ἀπλῶς καὶ ἡρχετο συνεπίκουρον καὶ διηγόμενον ἐν γένει τὴν ἴδιωτικὴν πρωτοβουλίαν.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀποδεικνύει τρανότατα τὴν στερεάν ἀλληλεγγύην, ἥτις συνδέει τὸν ἀπανταχοῦ γῆς Μουσουλμανικὸν κόσμον.

Ο πολιτικὸς ὅμως καὶ στρατιωτικὸς σκοπός, δι' ὃν κατεσκευάσθη ὁ σιδηρόδρομος θὰ ἐπιτευχθῇ; Θὰ εἰρηνεύσῃ διὰ παντὸς ἡ Ἀραβία; Θὰ ἀποσοβηθῇ διὰ παντὸς ὁ κίνδυνος τῆς ἴδρυσεως Ἀραβικοῦ Κράτους;

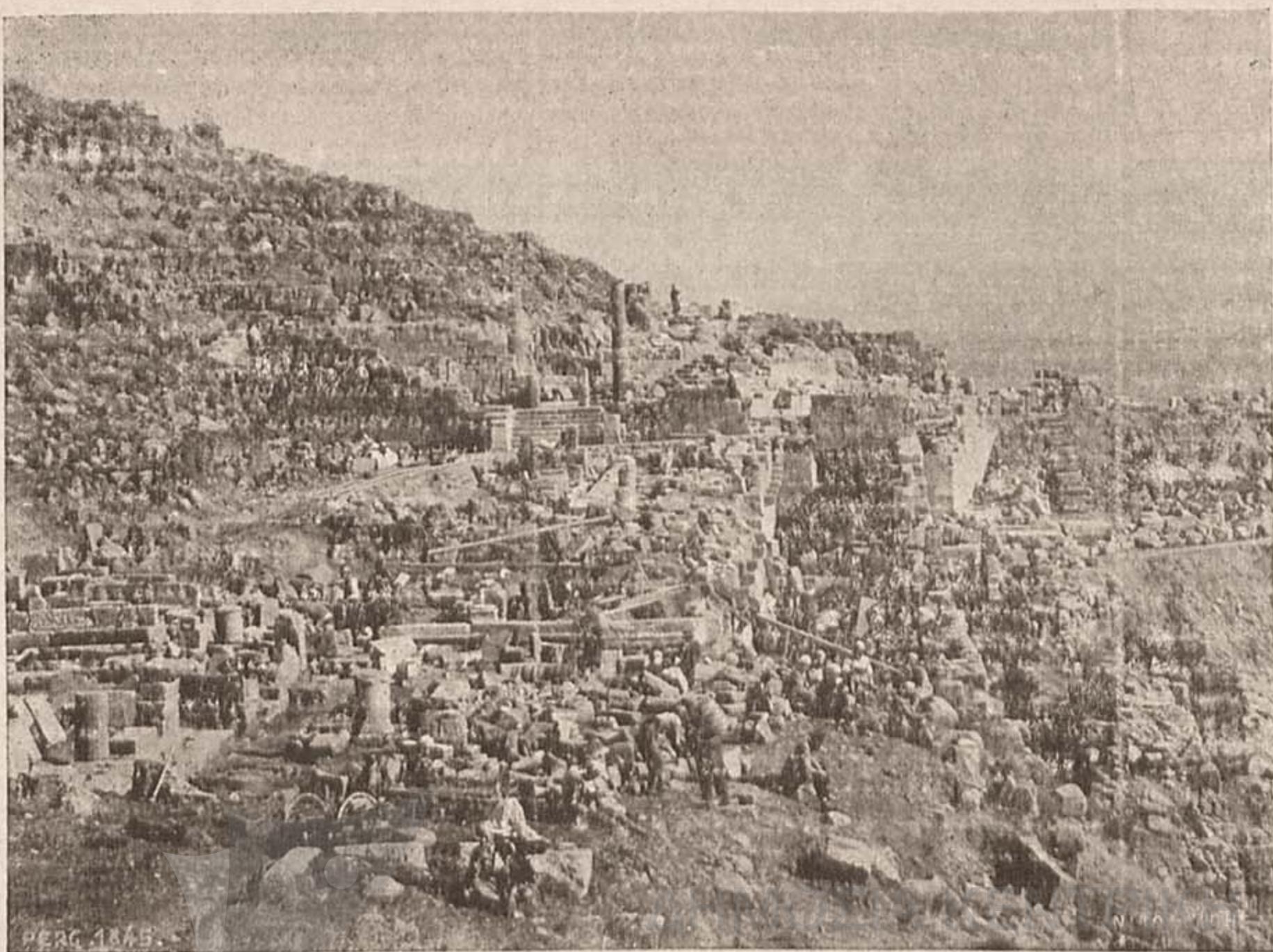
Αὐτὰ ὅλα είναι ζητήματα ἀφορῶντα τὸ μέλλον καὶ δὲν ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν νὰ γείνωμεν προφῆται τοῦ μέλλοντος.

Ἐν Σμύρνῃ.

N. II. Ἐλευθεριάδης
Δικηγόρος

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

PERG. 1845.

TO ΤΕΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΣ

ΕΝΑ ΓΛΕΝΤΙ

“Ενα τραπέζι μεγάλο τους περίμενε μὲ καθίσματα γύρω καὶ ἔτοιμα πιάτα. Ἀτμὸς εὐχάριστος ἔβγαινε ἀπὸ κάθε πιάτο σὰ νὰ γινόταν στὸ κάθε ἔνα κάποια θυσία.

“Ο φουστανελᾶς, πυῦ δὲν εἶχε ἀνοίξει τὸ στόμα του ἵπαμε τότε, τὸ ἀνοιξεῖ γιὰ νὰ μετρήσῃ.

— Μιά, δυό, τρεῖς, τέσσερες.... Μὰ εἶνε πάρα πάνω τρεῖς θέσεις!

“Ο Γιάννης δ Πουλάδας τὸν ἐπλησίασε γελαστός.

— Περιμένουμε καὶ ἄλλους!

Κείνη τὴ στιγμὴ πατήματα ἀκούσθηκαν καὶ ἔνα τακουνάκι νὰ χτυπᾷ σκληρὰ τὸ πάτωμα.

— Νάτοι!..

“Ήταν αὐτοί, ποῦ περίμεναν. Δυὸς ἀνδρες γεμάτοι, κοντοί, μὲ παχυὰ μουστάκια καὶ μιὰ γυναικα μελαχρινή, κίτρινη, μὲ φρύδια σμιχτά.

— Πολλὰ χρόνια θὰ ζήσετε!..

Καὶ οἱ τρεῖς χαμογελοῦσαν καὶ ἀρχίσαντε νὰ λένε γιατὶ ἄργησιν.

— “Εμπρός, ἐμπρός!.. δ φουστανελᾶς φώναξε. Τὸν ἔλεγαν Κοτσιδᾶ καὶ εἶχε ἐνθουσιασθῆ, ζωηρεύσει τρομερὰ μόλις ἀντίκρυσε τὸ τραπέζι μὲ τὰ ἀχνίζοντα πιάτα.

— Καθῆστε!

“Εγεινε τάραχή.

— “Απ’ ἐδῶ ἐσεῖς!... “Οχι ἔκεī, ἐδῶ!..

— Νὰ ἡ θέση σου!

“Ο Γιωργάκης δρόμιος, μακρὺ λίγο, κύταζε ποῦ θὰ καθήσῃ ἢ γειτονοπούλα του. Εἶδε μὲ λύπη, καὶ βλαστήμησε ἀπὸ μέσα του, τὴ μάνα του νὰ τὴν βάζουνε κοντὰ στὸν ζωέμπορο μὲ τὴ γούνα.

— Γιωργάκη, σὺ ἐδῶ!

Τὸν ἔβαλαν ἀντικρύ της σχεδόν.

“Ο Αδαμάκης καὶ αὐτὸς ἐπρόσεχε νὰ δῇ ποῦ θὰ τὸν βάλουν καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν ἔβαζαν κοντὰ στὴν παχουλὴ ἀρραβωνιαστικιά του, ἀλλ’ εἶδε νὰ τὸν ὅδηγοῦντε δίπλα στὸν Πουλάδα,

τὴ δὲ κόρη μακριά του, ποῦ οὔτε νὰ τὴν κυτάξῃ θὰ μποροῦσε.

Μερικοὶ εἶχανε χώσει δυό, τρεῖς μπουκιές στὸ στόμα τους, δ ἔνας χωρὶς νὰ θέλῃ καὶ δ ἄλλος μὴ κρατῶντας.

“Ολοὶ εἶχανε καθήσει. Παρατήρησαν ὅτι ἔλειπε ἡ κυρία Πουλάδα καὶ ἔδειξαν ἐνδιαφέρο νὰ φωτήσουν.

— ‘Αρχίστε καὶ τώρα ἔφθασε!.. Πῆγε νὰ φέγγη μιὰ ματιὰ στὸ μαγερειό!..

Οἱ κρότοι τῶν σιαγόνων ἀκούονταν καὶ κάποια λέξη μασημένη καὶ αὐτή...

Φάνηκε καὶ ἡ κυρία Πουλάδα. “Ερωτεῖς μιὰ ματιὰ σ’ αὐτοὺς ποῦ ἔτρωγαν καὶ εἰπε·

— Εἴπα νὰ φέρουν τὸ κρασὶ μέσα!

— “Ἐτσι, βρέ άδελφέ! ἔφωναξε δ Κοτσιδᾶς μὲ στόμα γεμάτο.

“Άκούσθηκε ἔνας θόρυβος. “Εφερναν τὸ κρασί.

‘Ο Ζάρας εἶδε τὴν νταμετζάνα, κείνη τὴν μεγάλη, ποῦ εἶχε δῆ στὴν ἄμαξα. Δυὸς νέοι τὴν σήκωναν καὶ ἀκολουθοῦσε ἡ ὑπηρέτρια μὲ κάποιο φόδο.

Σὲ λίγο τὸ ψητὸ εἶχε χαθῆ ὅχι μόνο ἀπ’ τὰ πιάτα, ἀλλὰ καὶ ἀπ’ τὲς μεγάλες πιατέλες ποῦ ἦτανε στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ. Μιὰ κουκάλα ἔμεινε σὲ μιά, ἀλλὰ καὶ κείνη τὴν ἀρπάξε δ Κοτσιδᾶς λέγοντας:

— ‘Εδῶ είναι τὸ ζουμί!..

‘Αρχίσανε πολλοὶ νὰ μιλοῦνε. ‘Ο Θωμᾶς, δ ἔξαδελφος τοῦ Πουλάδα, εἶχε σκύψει τόσο στὸ πιάτο του, ποῦ φαινότανε νὰ ἔψαχνε μὲ τὴ μύτη του. ‘Ο Παπαγρηγόρης ἔτρωγε ἀκόμα ἔχοντας τὸν ἀγκῶνα στὸ τραπέζι καὶ ὑψώνωντας τὰ μάτια κάποτε, γιὰ νὰ κυτάξῃ τὸν ἄλλους χωρὶς νὰ κουνᾶ τὸ κεφάλι. ‘Ο Παπακώστας εἶχε στραφῆ καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ γρηγά Μπερτή. Τὸ πιάτο του ἦτο ἄδειο. Τὸ κορίτσι δὲν ἔτρωγε, τσιμποῦσε, σὰν πουλάκι ἰδιότροπο. Φαινόταν ὅτι ἄμα τελείωνε τὸ τραπέζι θὰ ἦτανε νηστικό. ‘Ο γείτονάς της μὲ τὴ γούνα τὸ εἶδε.

— Δὲν τρῶτε σεῖς;

— “Οχι, τρώγω!..

— Ποιὸς δὲν τρώει; Κράτησε δ Κοτσιδᾶς.

— Μὰ σὺ παιδί μου, ἔχεις τὸ πιάτο σου γεμάτο!..

— Δὲν πεινῶ!.. δὲν ἔχω ὅρεξη!..

— “Αμα βρῆς φαι!.. ἀρχίσε νὰ λέγῃ δ Κοτσιδᾶς.

‘Η φωνὴ τῆς κυρίας Πουλάδα μπήκε στὴ μέση.

— ‘Ελατε! ‘Αφίστε τὸ κορίτσι!

Γυρίσανε λίγο τὰ μάτια ἀλλοῦ, ἐνῷ δ Γιωργάκης ἔνευε στὴ γειτονοπούλα του νὰ φάῃ. ‘Αρχίσανε σπαρτὰ οἱ δημιλίες.

— Σωστό! ὅτι κάνοντας ἔμεις δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε ἀπ’ τὰ κορίτσια!

— ‘Αμ’ ἔτσι τὰ κορίτσια είνε! εἴπε καὶ ἡ γρηγά Μπερτή.

— “Όλο ντροπή!..

‘Η μάνα τῆς κόρης τὴν κύταζε μὲ χαμόγελο γιὰ νὰ τῆς δώσῃ θάρρος.

— Καλὲ γεμίζουν τὴν κοιλιά τους μὲ τὴ χαρά...

— Μωρὲ δὲν ἥπιαμε!.. ‘Η φωνὴ τοῦ Κοτσιδᾶ στὴ μέση.

Δύσκολα ὅμως θὰ ἔπαυναν, ἀν ἔκείνη τὴ στιγμὴ δὲν ἐπαρουσιαζόταν ἔνα ζευγάρι. ‘Ητανε νεόπανδροι καὶ στολισμένοι καὶ οἱ δυό τους σὰν κούκλες ἀπὸ νύσιμο μικρῆς κόρης.

Μὲ φωνὲς διάφορες τοὺς ὑποδέχθηκαν καὶ μὲ μιᾶς ὅλοι ὑψώνοντας τὰ ποτήρια τους ἀφίσανε δυνατὸ οὐρλισμό.

— “Α, ᾔ!.. ὥ, ὥ!..

— Επειτα είδαν ὅτι αὐτοὶ κρατοῦσαν δημπρέλες, ποῦ πάνω διακρινόνταν σταγόνες βροχῆς.

— Τί, βρέχει;

— Ναί, μόλις ἀρχίσε! ‘Εδῶ κοντά μᾶς ἔπιασε!..

‘Η βροχὴ χτύπησε δυνατὰ τὰ γυαλιά τοῦ παραθύρου.

— Πάλι βροχή!..

Στριμώχθηκαν γιὰ νὰ τοὺς κάνουν τόπο.

‘Η κυρία Πουλάδα στράφηκε στὴν ὑπηρέτρια ποῦ σὰ μαρμαρωμένη κύταζε τὴ νύφη.

— Φέρε τὸ κεφάλι!

‘Ο Ζάρας εἶδε τὸν Κοτσιδᾶ νὰ ξύνῃ τὸ κεφάλι του.

Πάλι ἀρχίσανε νὰ μιλοῦνε περιμένοντας τὸ κεφάλι. Μερικοὶ ἔτρωγαν τυρὶ τῆς Βίτσερης, ἔλλης, καὶ ζητοῦσαν νὰ πιάσουν κάπαρι μὲ τὸ πιρούνι, ποῦ δημως κάποτε τοὺς ἔσφευγε καὶ χτυποῦσαν δυνατὰ τὸ πιάτο. ‘Ηλθε τὸ κεφάλι, ἀλλὰ δὲν ἦτανε μόνο, εἶχε κοντά τού καὶ ἔνα κορόετσι μεγάλο.

‘Εβαλαν τὸ μυαλὸ στὰ πιάτα τῶν νεοπαντρεμένων πρῶτα καὶ μοίρασαν ἔπειτα τὸ κοκορέτσι. Τὸ ὑπόλοιπο τοῦ κεφαλιοῦ τὸ ἀφισαν στὴ μέση, δημου εὐθὺς πολλὰ πιρούνια ἔξεστρατευσαν ζητῶντας τὸ μάτι.

‘Ο Κοτσιδᾶς γλύφοντας μιὰ μασέλα ἀρχίσε νὰ ἐκθειάζῃ τὸ ψητὸ καὶ τὴν τέχνη ἔκείνου, ποῦ τὸ ἔψησε.

— Μπράδο!.. Είνε ἀπ’ ἔδω;

— Ναί, πές!.. γιατὶ είνε χρόνια ἔδω!.. Κατάγεται ἀπ’ τὴ Λαμία!

— Καὶ πάλι μπράδο!.. ‘Έχω ἔγω δημως ἔναν πατριώτη, ποῦ χαλᾶ κόσμο! Τὸν ξέρεις Βασίλη!

Εἴπε στὸν ζωέμπορο μὲ τὰ γένια.

— Καλὸς είνε, μὰ μὲ τὸν Λιάκο τὸν δικό μου δὲν τὰ βγάζει πέρα!..

— Ποιὸς τὸ λέει!..

Καὶ δ Κοτσιδᾶς ὅρθωσε τὸ σὰ γυρμένη κολώνα κορμί του.

— Εφαγα ἀπ’ τὸν δικό σου καὶ τὸ εἶδα!

— Καὶ γὼ ἀπ’ τὸν δικό σου!

Τὸ πρόσωπο τοῦ ζωέμπορου ἀλλαξε. ‘Απὸ ἀσπρὸ ποῦ ἦτανε ἔγεινε κόκκινο καὶ σὰ νὰ φουσκωσε.

‘Ο Παπαγρηγόρης ποῦ ἀπὸ ὧρα σὰ νὰ ἔμενε χωρὶς νὰ μιλᾶ, πίνοντας καὶ τρώγοντας μόνο, ἔλαβε μέρος:

— Γιὰ σταθῆτε! Λέτε ὅτι δ ἔνας ψήνει καλύτερα ἀπ’ τὸν ἄλλον!.. Αὐτὸς δημως γιὰ νὰ τὸ πιστεύσουμε καὶ δώσουμε τὸ δίκαιο κεῖ ποῦ

πρέπει, είνε άνάγκη νὰ δοκιμάσουμε!.. Γιὰ τοῦτο πρέπει νὰ ψήσῃ ὁ καθένας σας ἔνα ἀρνὶ καὶ νὰ μᾶς προσκαλέσῃ νὰ κρίνουμε! Τί λέτε;..

“Ο Ζάρας σκέφθηκε ὅτι ὁ Παπαγρηγόρης ἔβαλε τὸν Σολομῶντα κάτω...”

Τὴν ἀπόφαση τὴν ὑποδέχθηκαν ὅλοι μὲ φωνές.
— Ναι, ναι, ναι!...

Καὶ αὐτοί, ποῦ μάλλωναν συμφώνησαν γιὰ νὰ μὴ τὸ κάνουν ἔπειτα.

Κείνη τὴν στιγμὴν ἔφερναν τὰ φροῦτα καὶ ἔνα ψάρι πλαγιασμένο σὲ μιὰ πιατέλα καὶ στολισμένο μὲ μαϊντανὸ καὶ σκόρδο ψηλό.

— “Ελάτε, ἀφίστε αὐτά! φώναξε ὁ Θωμᾶς ὁ Πουλάδας μὲ τὸ πρόσωπο κατακόκινο ἀπ’ τὸ κρασί του.

— Δὲ λέμε κανένα τραγουδάκι;

— Μάλιστα, μάλιστα!

— ‘Εμπρόσ! ἀρχίστε!

“Ο ἔνας ὅμως περίμενε τὸν ἄλλον.

— Οἱ νέοι πρῶτα! Κύριε ‘Αδαμάκη! Γιωργάκη!

“Ο Ζάρας χαμογέλασε. Τὸν ‘Αδαμάκη γιὰ πολὺ νέο τὸν ἔπειταν!

“Ο ‘Αδαμάκης ἔκανε γρήγορα νὰ καταπῆ μιὰ μπουκιὰ ψαριοῦ ποῦ είχε πάρει μόλις τ’ ἀκούμπισαν στὸ τραπέζι, γιὰ νὰ πῆ, ὅτι δὲν ἔχει φωνή. ‘Ο Γιωργάκης τοὺς εἶπε ὅτι ἦταν βραχνιασμένος.

— “Ασ’ τους!.. Δὲν ἀξίζουν οὕτε γιὰ μισὸ γέρο! φώναξε ὁ Κοτσιδᾶς. “Εδηξε ἔπειτα καὶ ἀρχίσε μὲ φωνή, ποῦ τὴν βίαζε νὰ γείνη δυνατὴ νὰ τραγουδᾷ.

Ντερμπεντέρισα Βασίλω στρῶσ’ τὸ μπράτσο σου νὰ γείρω!..

Μόλις τελείωνε, σὰ νὰ τὸν ζήλευσαν τὰ στοιχειά, οἱ κεραυνοὶ βρόντησαν μὲ μανία. Τὸ σπίτι ταράχθηκε.

“Έκαναν ὅλοι τὸ σταυρό τους καὶ μόνο τὸ χέρι τοῦ ‘Αδαμάκη ἔμεινε ἀκίνητο καὶ τὸ μάτι του κύταζε μὲ ὑφος πετεινοῦ τὸ παράθυρο σὰ νὰ ζητοῦσε τοὺς κεραυνούς.

“Η βροχὴ είχε σταματήσει σὰ φοδισμένη καὶ αὐτὴ ἀπ’ τὸν κεραυνό.

“Η Ελένη Πουλάδη είχε γείνει κίνηση, ἐπίσης καὶ πολλοὶ ἄνδρες.

— “Ο Θεός είνε μέγας, πολυεύσπλαγχνος καὶ τοὺς κεραυνοὺς ξέρει ποῦ τοὺς διευθύνει!..

“Ο Παπακώστας μῆλησε.

— Καὶ ἔρριψε κεραυνοὺς καὶ κατέκανεν αὐτούς!..

Καὶ ὁ Παπαγρηγόρης νυσταγμένος ἀπ’ τὸ κρασί εἶπε.

“Ο ‘Αδαμάκης δὲν κρατήθηκε.

— Μὰ τί τοῦ ἔφταιγαν κάτι πρόβατα καὶ ὁ τσοπάνης ποῦ ἔκαψε προχθές;...

— “Ηθελε νὰ δοκιμάσῃ τὸν κύριο!..

— “Ο κύριος ἦταν ὁ τσοπάνης!..

— “Αμαρτωλὸς θὰ ἦταν!..

“Ο ‘Αδαμάκης ἀναψε περισσότερο καὶ ἀρχίσε νὰ λέγῃ γρήγορα:

— “Ενα παιδάκι ἔκαψε, ηθελε νὰ δοκιμάσῃ τοὺς γονεῖς του, τοὺς γονεῖς ἔκαψε, ηταν ἀμαρ-

τωλοί, τὸ παιδί τί θὰ γείνη; “Ο κύριος δὲν ἀφίνει τὸ σκουλῆκι τὸ κλεισμένο στὴν πέτρα καὶ θὰ ἀφίσῃ αὐτό!..” Αχ, αὐτὸν τὸν κύριο, ποῦ ἐκδικεῖται σὰ Μανιάτης, τιμωρᾶ σὰ δικαστής καὶ θρέφει τὰ παιδιά σὰν καμμιὰ τεράστια παραμάνα, ηθελα νὰ ἡξερα ποιὸς τὸν εἰδε γιὰ νὰ μοῦ πῆ τί μορφὴ ἔχει καὶ ἀπὸ τί γένος εἶναι!..

— Σιωπή!..

— Μὰ πάτερ μου, ή ἐπιστήμη ὅλα σχεδὸν τὰ ἀνεκάλυψε τώρα!.. Ξέρει καλὰ καὶ τὸ κάθε μικρὸ παιδί του σχολείου, πῶς βγαίνει ὁ κεραυνὸς καὶ πῶς γίνεται!..

“Ενας κεραυνὸς βρόντησε σὰν ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους. “Ο ‘Αδαμάκης τὰ χρειάσθηκε λίγο. “Ολοι ἔκαναν τὸ σταυρό τους καὶ δυὸ τρεῖς σηκώθηκαν.

— Τί είνε αὐτό!

“Η βροχὴ ἀρχίσε δυνατὴ καὶ ἔκρυψε τὸ ἀντικρυνὸ σπίτι.

— Γιὰ λέγε μας κεῦνο, ποῦ ἀρχίσει!.. λέγει στὸν ‘Αδαμάκη ὁ Παπαγρηγόρης κυτάζοντας αὐτὸν μὲ τὰ σὰν ἀγριόγατου μάτια του.

— Σεῖς εἴσαστε οἱ πρόδρομοι τοῦ ἀντίχριστου...

Πετάχθηκε καὶ τοῦ εἶπε δὲν ἔνας δὲν κοντὸς καὶ παχύς, ποῦ είχε ἔλθει μὲ τὴν ἀδύνατη καὶ μὲ τὰ σμιχτὰ φρύδια γυναικα. “Ο ‘Αδαμάκης στράφηκε σ’ αὐτόν, ἀλλὰ ὁ Θωμᾶς ὁ Πουλάδας δὲν τοῦ ἔδωσε καιρό.

— “Οπως τὰ βρήκαμε νὰ τὰ ἀφίσουμε! τοῦ εἶπε.

— Καὶ μήπως οἱ παλαιοὶ δὲν βρήκανε ἀφίσαν;.. Δὲν ἦταν τότε ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων ‘Ελλήνων μία θρησκεία δχι κακή...”

— Εἰδωλολάτρες!..

— Νὰ λατρεύουν ἀγάλματα!

— Μάρμαρα!

— “Απὸ δεξιά, ἀπὸ ἀριστερὰ ἀντικρύ, ἀπὸ παντοῦ ἀκουγε αὐτά. Βροχὴ ἀπὸ λόγια ἔπεφτε πάνω του.

— Καὶ τώρα είκονολάτρες!..

Σὰ νὰ ἀνοίξε καὶ αὐτὸς τὴν δύμπρέλα του εἶπε.

— Είκονολάτρες!

“Ο ‘Αδαμάκης εἶδε ἀπειλητικὸ πολὺ τὸν Παπαγρηγόρη καὶ φοβήθηκε μήν πιασθοῦνε. Νὰ ὑποχωρήσῃ ὅμως δὲν μποροῦσε καὶ ξακολούθησε:

— Τότε προσκυνοῦσαν τὰ μάρμαρα, τώρα τὰ ξύλα!...

— Θεὲ μεγάλε!

— Προσκυνῶ τὴν χάρη της!

— Πᾶψε!

— Πωπώ, τί είνε τοῦτος!

Είχε γείνει ἀναστάτωση. “Ο ‘Αδαμάκης ξαφνικὰ ψυχράθηκε. Εἶδε τὴν ταραχὴ τῶν μελλόντων πεθερῶν του καὶ ἐνόησε ὅτι κακὸ ἔκανε μ’ αὐτά.

— “Αστε τα!..” Αστε τα!.. Φώναξε ὁ Κοτσιδᾶς, ποῦ σὲ δλη αὐτὴ τὴν ιστορία δὲν μῆλησε, καὶ ὑψώνοντας τὸ ποτῆρι του ἥπιε στὴν ὑγειὰ τοῦ Γιάννη Πουλάδη, ποῦ ἔόρταζε.

* * *

Είχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα δταν τὸ γλέντι τελείωσε.

“Ο Ζάρας μὲ τὸν ‘Αδαμάκη θὰ ἔμεναν στὸ

σπίτι τοῦ Πουλάδα, νὰ κοιμηθοῦνε, γιατὶ δὲν υπῆρχε σιδηρόδρομος κείνη τὴν ὡρα. Οἱ ἄλλοι ἔφυγαν ὅλοι σκεδὸν μαζὶ τραγουδῶντας. "Ο Ζάρας ἀνέδηκε στὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ ὃπου τοῦ εἶχαν ἐτοιμάσει δωμάτιο. "Ητανε ζαλισμένος πολὺ ἀπ' τὸ κρασί. "Ολο τὸ σπίτι γύριζε μὲ δαιμονισμένη γρηγοράδα.

Βγῆκε στὴν ταράτσα νὰ δροσισθῇ. "Ολα σηκώνονταν, σηκώνονταν, ἔγερναν, κατέβαιναν, ἐπεφταν μὲ δρμὴ τρομαχτικὴ σὰ νὰ ἔφερνε τὴ γῆ δ "Ατλας στὸν ὁμούς του μεθυσμένος στουπί. Ξαφνικὰ ἀπὸ ἕνα φωταγωγὸ ἀκουσε φωνές. Δὲν μπόρεσε νὰ μὴν ἀκούσῃ.

— "Οχι, ὅχι! ἔλεγε μιὰ γυναικεία φωνή, ποὺ τὴν γνώρισε ὅτι ἥταν τῆς κυρίας Πουλάδα, δὲν τὸν θέλω γιὰ γαμπρό: Τὸ εἴπα!..

— Καλά, καλά! Μὴ φωνάζῃς!

"Η φωνὴ τοῦ Πουλάδα πιὸ σιγά.

— "Εναν ἀθεο σωστό!.. Νὰ μὴν μπορῇ τὸ παιδί μου οὔτε στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάῃ!.. "Ας λείπῃ, ἀς λείπῃ!.. Ποιὸς προκόπει χωρὶς τὸ φόρο τοῦ Θεοῦ;.. Χωρὶς νὰ κάνῃ τὸ σταυρό του τὸ πρῶτο ποῦ σηκώνεται καὶ τὸ βράδυ ποῦ πέφτει!.. Κανεῖς, κανεῖς!.. "Ας λείπῃ!.. Δὲν είδες λόγια, δὲν είδες καμώματα!.. Καὶ νὰ τὸν κάνω γαμπρό! Ποτέ, ποτέ, ποτέ!..

— Καλά, πᾶψε πιά!.. Αὔριο τοῦ στέλνω καὶ τοῦ τὸ λέγω!.

— Τί θὰ τοῦ πῆς;

— "Οτι δὲν υπάρχει καμμιὰ σχέση μαζύ μας πιά!.. "Οτι νὰ μὴν ἔχῃ καμμιὰ ἐλπίδα!..

— "Α! ἔτσι! Τώρα είσαι ἀνδρας!

Οἱ φωνὲς σταμάτησαν ἔπειτα ἀκούσθηκαν στὸ βάθος.

— Τὴν ἔπαθε δ 'Αδαμάκη! σκέφθηκε δ Ζάρας.

Τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου τοῦ 'Αδαμάκη ἔδλεπε τὴν ταράτσα καὶ δ Ζάρας βλέποντας αὐτὸ φωτισμένο ἀπὸ περιέργεια πλησίασε καὶ κύταξε.

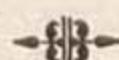
Εἶδε τὸν 'Αδαμάκη ἀσπροντυμένο νὰ φυάχνῃ ὅπως αὐτὸς ἥθελε τὸ μαξηλάρι του, τὸ πάπλωμα. "Επειτα νὰ σδύνῃ τὸ κερί καὶ στὸ μικρὸ κοκκινωπὸ φῶς ποῦ ἔχυνε δ λύχνος, τὸν εἶδε νὰ ἀνεβαίνῃ στὸ κρεβάτι του καὶ ἀντὶ νὰ πλαγιάσῃ, νὰ μένῃ γονατιστὸς γιὰ λίγο, ὕστερα νὰ σηκώνεται καὶ νὰ φιλῷ τὴν εἰκόνα, ποῦ ἥτανε κρεμασμένη πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι κάνοντας καὶ τὸ σταυρό του!..

[Αθῆναι].

Δημοσθένης N. Βουτυρᾶς.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΠΙΝΕΛΙΕΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΔΗΝΗΣ

Τὶς βυσσινιές τοῦ περβολιοῦ χτυπᾷ τ' ἀγριωδρόχι,
Τριγύρω στὸ χαμόσπιτο ἢ χειμωνιὰ σφυρίζει
"Ανεργο σὲ μιὰ κώχη
Κάποιο μαγγανοπήγαδο στὸν ἀνεμο βούζει.

Κι' δ χείμαρρος δρμητικὸς στὴν κοίτη του φουσκόνει
Βγαίνοντας μέσ' ἀπ' τὶς ἐλιές τοῦ κάμπου τὴν μαυρίλα,
Μονάχα, πάντα πράσινος ἔνας κισσός, ἀπλόνει
Πέρα, πάνω στὸν πλάτανο μὲ τὰ ριχμένα φύλλα.

A. Ακροθαλασσίτης

Η ΠΡΟΞΕΝΙΑ

"Οσα χρειάζονται γιὰ νὰ είναι κανεὶς καλὸς νοικοκύρης, δῆλα τὰ εἶχε δὲ κὺρος Λάζαρος: ληπτόπια, ἀμπέλια, χωράφια, δυὸς ζεύγη βιῶν, μιὰ φοράδα, πρόβατα, αἴγες. Ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ἐπῆρε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός του. Ἡτο γεωργός, ζευγᾶς κατὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ χωριοῦ του. Ἐπλησίαζε στὰ ἔξηντα. Καὶ στὴν ἡλικίᾳ ὅμως αὐτὴ ποῦ ἔφθασε, δπως τὸν παλῇδο ναυτικὸ ποῦ δὲν εἰμιορεῖ ν' ἀπαρνηθῆ τὴν ἀγαπημένην του θάλασσαν, καὶ δὲ κὺρος Λάζαρος δὲν εἰμιοροῦσε νὰ ἀρνηθῆ τὴν γῆ καὶ νὰ μείνῃ ἡσυχος πειὰ τώρα ποῦ ἀνάγκην δὲν εἶχε νὰ δουλεύῃ δὲ ίδιος. Πότε ἐκλάδευε, πότε ἔσκαρτε, καμμιὰ φορὰ καὶ ἐθέριζε, καὶ συγνότερα ὁργωνε.

Τὸν ἐκαλοῦσαν δῆλοι μὲ τὸ κὺρο, γιατὶ τὸν εἶξενδραν περισσότερο προεστὸ παρὰ ζευγᾶ καὶ τὸν ἔξετίμων δῆλοι, γιατὶ δὲν ἦτο μόνον βαρὺς νοικοκύρης παρὰ καὶ καλὸς δημόσιος.

Καὶ τὸν ἐσέβοντο περισσότερον ἀπὸ πατέραν καὶ τὸν ἐνεπιστεύοντο περισσότερον ἀπὸ πνευματικόν, ἀν καὶ δὲ κύρος Λάζαρος δὲν ἤγάπα τὴν ἐκκλησίαν πολὺ καὶ δὲν ἤγάπα πρὸ πάντων πᾶν δὲ τι ἔχει σχέσιν μὲ αὐτήν. Καὶ αἰτία τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς ἦτο κυρίως μία ἀδυναμία τῆς ψυχῆς του, νὰ κάμη προξενίες, δχι ἐπαγγελματικῶς ἀπὸ συμφέρον, ἐρασιτεχνικῶς ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀπὸ ψύχωσιν, γιὰ τὸ καλό. Μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πῶς τὸ μισὸ χωριὸ αὐτὸς τὸ εἶχε παντρέψει.

Καὶ εἶχε συνειδήσει πειὰ εἰς τὸ ἔργον του αὐτό. Κατέστρων τὸ πρόγραμμά του, τὸ δποῖον τὰς περισσότερας φορὰς ἦτο τὸ ίδιον καὶ τὸ ἔξετέλει κατὰ γράμμα. Εἶχε γίνει ἐμπειρικὸς ψυχολόγος, τὸ κυριώτερον ποῦ ἀπῆτείτο εἰς τὴν ίδιοτητά του αὐτὴν τοῦ προξενητοῦ. Ἐπειτα ἐγνώριζε τὰ καθέκαστα ἑκάστου, οἰκογενειακὰ καὶ ἀτομικά, τὰ προτερήματα, τὰ ἐλαττώματα, τὰς φιλοδοξίας, τὰς ἀδυναμίας, δῆλα τὰ ὑπὲρ καὶ δῆλα τὰ κατά. Ἐγνώριζε πῶς καὶ ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσῃ, πῶς καὶ ποῦ νὰ τελειώσῃ, ποιὰ χορδὴ νὰ χαλαρώσῃ καὶ ποιὰ νὰ σφίξῃ γιὰ νὰ παῖξῃ τὸ σκοπό του, γιὰ νὰ δημιουργήσῃ τὸ συνοικέσιο.

* *

Τὸ τελευταῖον συνοικέσιον ποῦ τοῦ ἀνετέθη ἦτο ἀπὸ τὰ σπάνια καὶ τὰ πλέον δύσκολα. Ὁ κύρος Λάζαρος δὲν εἶχε κατορθώσει δυσκολώτερον. Γι' αὐτὸ ἄμα τοῦ ἔγινε ἡ πρότασις νὰ βαλθῆ καὶ νὰ τὸ τελειώσῃ, ἐστενοχωρήθη, ἥθελησε νὰ ἀρνηθῆ, νὰ ξεφύγῃ, νὰ εῦρῃ ἓνα ψέμμα γιὰ νὰ μὴ πικράνῃ τὸ γαμβρὸ καὶ τὸ συγγενολόγι του,

Τὸν ἐτρόμαζεν ἡ ἀπόστασις μεταξὺ νύμφης καὶ γαμβροῦ. Ὁ γαμβρὸς δὲν ἦτο καθόλου γιὰ τὴν νύμφη καὶ ἡ νύμφη γιὰ τὸ γαμβρὸ καὶ λόγῳ οἰκογενείας καὶ λόγῳ πλούτου· ὁραία, πλουσία, οἰκογενείας, χαϊδεμένη, ἓνα ἀληθινὸ διαμάντι ἡ νύμφη. Καὶ δὲ γαμβρὸς καλὸς καὶ ὁραῖος, ἓνα κομμάτι μάλαμμα κι' αὐτὸς νὰ ποῦμε, μὰ δὲ κόσμος δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τέτια καθόλου καὶ δὲν ἀκόμα τὸ μάλαμμα χαρακτηρίζει τὴν γνώμη καὶ τὴν ψυχή, δταν δὲν εὑρίσκεται αὐτούσιο στὴ τσέπη. Νὰ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν ὑπόθεσιν, νὰ κάμη τὰ διαβήματα εἰς τὸν πατέρα τῆς νύμφης καὶ νὰ ἀποτύχῃ, δὲν τὸ εἶχε τὸ φιλότιμό του. Γιὰ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ ἀρνηθῆ. Μὰ ἔλα πάλι ποῦ εἶχε δὲ κύρος Λάζαρος μεγάλην συμπάθειαν εἰς τὸν γαμβρὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ποῦ τὸν ἤγάπα, ποῦ ἦτο σὰν δικός του ἀνθρώπος, γιατὶ ἦτο παιδὶ ἐνὸς μακαρίου φίλου του, μὲ τὸν δποῖον εἶχον περάσει τὰ χρυσᾶ τῆς νεότητός των ἐπὶ διάβολο, καὶ πρὸς τὸν δποῖον εἶχε τόσας ἥθικας ὑποχρεώσεις; Μετενόησε καὶ ἀνέλαβε τὴν ὑπόθεσιν.

* *

Ὄ κύρος Λάζαρος ἐσκέφθη τὸν τρόπον μὲ τὸν δποῖον ἐπρεπε ν' ἀρχίσῃ χωρίς νὰ προδοθῆ πῶς είναι βσλμένος· αὐτὸ τὸν ἔμελλε καὶ εἰς αὐτὸ συνεκέντρωσε δῆλην τὴν δύναμιν τοῦ νοῦ του διὰ νὰ τιμλάβῃ τὸ σχέδιον καὶ κανονίσῃ τὴν στρατηγικήν του πρὸς κατάκτησιν τῆς νύμφης.

Ὄ κύρος Γιώργης ὁ Καπούλιας ἔκαμεν ἔξοχὴν μίαν ὁραν μακράν τοῦ χωριοῦ. Νὰ πάῃ ἔκει; νὰ τὸν εῦρῃ στὸ χωριό, ποῦ κατέβαινε κάθε Κυριακή; Πῶς θὰ ἥρχιζε; "Οπως καὶ νὰ ἥρχιζε ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ προδοθῆ." Ἐπρεπε καὶ ἡ συνάντησις νὰ φανῇ πῶς είναι τυχαία, δπως καὶ δὲ λόγος ποῦ θὰ ἀκολουθοῦσε κατόπιν περισσότερον τυχαῖος. Θὰ πήγαινε λοιπὸν εἰς τὴν ἔξοχὴν τοῦ κύρος Γιώργη· θὰ ἔλεγε πῶς ζητοῦσε τὴν φοράδα ποῦ τὴν εἶχε δυὸς μέρες τώρα καμένη ἀπὸ τὸ λειβάδι καὶ πῶς τοῦ είπαν πῶς τὴν είδαν κατὰ τὸ μέρος ἔκεινο. Δὲν θὰ διευθύνετο κατ' εύθειαν εἰς τὸ περιβόλι τοῦ κύρος Γιώργη, θὰ προσπαθοῦσε νὰ τὸν δῆ ἀπ' ἔξω δὲ κύρος Γιώργης, ἀνύποπτος πῶς πήγαινε γι' αὐτόν, νὰ τὸν φωνάξῃ μέσα μόνος, δπως ἥλπιζε, γιατὶ δὲν εἶχαν μὲν πολλὰς σχέσεις τώρα, ἀλλὰ ἡσαν παλαιοὶ φίλοι καὶ εἶχαν πολλὰ ἴστορικὰ μαζῆ· θὰ πήγαινε, θὰ τοῦ ἔλεγε νὰ καθήσῃ—ἦτο βέβαιος—καὶ τότε.... "Ἄν δὲν τὸ κατώρθωνε αὐτό, θὰ εἰσήρχετο εἰς τὸ περιβόλι θὰ εῦρισκε τὸν κύρος Γιώργη, δὲ ποῖος θὰ τοῦ ἔλεγε πάλι νὰ καθήσῃ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν θὰ ἐπροδίδετο, ἀφοῦ θὰ κρατοῦσε καὶ τὸ σχοινὶ γιὰ τὴν φοράδα

και θά έφαινετο κουρασμένος ἀπό τὸν δρόμον ποῦ θὰ ἔπαιρνε γι' αὐτὸν ἀπό τὸ λειβάδι, δρόμον περισσότερον μιᾶς ὥρας.

***

Ἡ τύχη ἐβοήθησε τὸν κύρον Λάζαρον. Ὁ κύρος Γιώργης, καθ' ἣν ὥραν ὁ κύρος Λάζαρος διήρχετο ἔξωθεν, εὑρίσκετο πλησίον εἰς τὸν φράχτην βλέποντας κατὰ τὸν δρόμον. Τὸν εἶδε κουρασμένον, λαχανιασμένον, ίδρωμένον.

— Πῶς κατὰ τὰ μέρη μας κύρος Λάζαρε; Ἐλα, ἔλα μέσα σὺ κατακουράσθηκες, ίδρωσες.

‘Ο κύρος Λάζαρος ἄλλος δὲν ἦθελε, μὰ καὶ δὲν ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν πρόσκλησιν, τοῦ εἴπει τὴν αἰτίαν, ἐν φέβοντιζεν ἐταστικὸν τὸ βλέμμα εἰς τὰ πέριξ.

— Δὲν τὴν εἰδαμε, μὰ διονυσίου νὰ πῆγε θὰ βρεθῇ, τοῦ ἀπήντησεν ὁ κύρος Γιώργης. Πέρασε μέσα νὰ ξεκουρασθῇς καὶ νὰ σὲ δοῦμε.

‘Ο κύρος Λάζαρος δὲν ἀντέτεινε καὶ οἱ δύο φίλοι ἐντὸς δόλιγου εὑρίσκοντο σ' ἓνα ἡσκιο μεγάλο στὴ δεξιαμένη κοντά.

Αἱ δύο θυγατέρες τοῦ κύρου Γιώργη διμορφες καὶ γλήγορες στὸ βάδισμα σὰν πέρδικες, τοὺς ἔφεραν γλυκὸ πρῶτα, ὕστερα καφὲ καὶ ἔπειτα ρακὶ μὲ ἀφθονα σταφύλια, σῦκα, ροδάκινα.

“Υστερα ἀπὸ πολλὰ ποῦ εἴπαν οἱ δύο παλαιοὶ φίλοι γιὰ τὸ χωριό, γιὰ τὰς εἰσοδείας κι' ἄλλα πολλὰ ὁ κύρος Λάζαρος ἔκρινε καλὸν εἰς μίαν στιγμὴν ποῦ αἱ δύο θυγατέρες τοῦ κύρου Γιώργη ἐπέρασαν ἀπὸ ἐμπρός των νὰ θῆξη τὸ ζήτημα.

— Μάτι κακὸ νὰ μὴ βασκάνῃ τές διμορφονιές σου. Πότε μεγαλώσανε! θιαρεῖς χθὲς ἀκόμα ἔγινε ὁ γάμος σου. Γιὰ θυμήσου τὰ χρόνια ἔκεινα. Τώρα θύχης καὶ τὴν ἔννοια τοῦ γαμβροῦ.

— Καὶ δὲν τὴν ἔχω; Ἐχεις καὶ τὴ γυναικα ποὺ δὲν σ' ἀφίνει ἥσυχο. Τὶ κάθεσαι, μοῦ λέει, θὰ τές γεράσῃς; κι' ἔχει καὶ δίκιο ἡ πρώτη ἐπέρασε τὰ 23 καὶ ξέρεις δὰ καὶ τὸν κόσμο. Μὲ τ' αὐτιά μου ἥκουσα προχθὲς σὲ μιὰ γυναικοπαρέα νάχουνε τὴν διμιλία μας: Θὰ τές γεράσῃ ὁ κύρος Γιώργης ἡ μεγάλη περνᾶ τὰ 23· εἰνε γεννημένη στά..... καὶ ἡ δεύτερη ἓνα χρόνο μικρότερη. Μὴ δὲν ἔχει; Πλούσιοι λένε· κάλλια οἱ φτωχοί.

— Ἐπειτα σὺ πάλι γιατὶ ἔμεινες πίσω; τὸν διακόπτει ὁ κύρος Λάζαρος, μὲ μιὰ ἀδιαφορία, ἀνοίγων τὸ στόμα καὶ βλέπων πρὸς τὴν θύραν ὃς νὰ ἦθελε νὰ φύγῃ.

— Μιὰ ποὺ ἀνοίξαμε τὴν διμιλίαν νὰ τὴν τελειώσουμε· σὺ εἶσαι φίλος, νὰ τὰ ποῦμε, νὰ δῆς, ἔχω δίκιο ποὺ δὲν ἀρραβωνιάζω ἡ δὲν ἔχω; Ποιὸν νὰ πάρω;

— Ἐχάθηκαν τὰ παιδιά; τόσα ἔχει τὸ χωριό μας. Νὰ ἔνας καλὸς γαμβρός, δπως πρέπει νέος, μὲ περιουσία, ὁ Κώστας ὁ Μιχαλόπουλος.

— Κι' ἄλλοι μοῦ τὸν εἴπαν. Μὰ μήτ' ἐγώ, μήτε ἡ γυναικα, μήτε τὰ κορίτσια τὸν θέλουνε ἀνάποδο, κακονοματισμένο τὸ σῷ του τάλλα τ' ἀδέλφια του σαπίζουν στὸ ξύλο τές γυναικές των. Δὲν τὸ ξέρεις μαθὲ σύ;

— Δίκιο ἔχεις. Μὰ λές νὰ δαίρη κι' αὐτός; Στὰ ἄλλα του εἶναι καλὸς, κατάκαλος. Τότε νὰ πάρῃς τὸν Ὀδυσσέα, τοῦ γιατροῦ τὸ γυιό. Πλούσιος, διμορφονιός, λεβέντης.

— Αὐτόν; Μόνος αὐτὸς νὰ μείνῃ στὸν κόσμο δὲν τοὺς παίρνω. Μπεκρῆς καὶ χαρτοπαίκτης καὶ τὰ πλού-

τη του θὰ χάσῃ μιὰ μέρα καὶ τὴν διμορφιά του κι' ἄν δὲν τὰ χάσῃ, δὲν τὸν θέλω.

— ‘Ο Παναγῆς ὁ Πατεράκης; αὐτὸς πῶς σοῦ φαίνεται;

— Στὸ σῷ του μέσα ἀπέθανε ἔνας ἀπὸ χτικιό.

— ‘Ο Γιάννης ὁ Κωστόπουλος; γραμματισμένος καὶ πλούσιος.

— Μισότρελλος, μόνο διαβάζει, στὸν κόσμο δὲ φαίνεται, νὰ ζήσῃ δὲ ξέρει.

‘Ο κύρος Λάζαρος δὲν ἀντέτεινε ἄμα ἔρχονται τὴν γνώμην τοῦ φίλου του περὶ τῆς ὁποίας ἡτο ἐκ τῶν πηοτέρων βέβαιος· μὲ ἓνα λεπτὸν τρόπον μάλιστα, ἀπεκάλυπτε καὶ ὅλα ἐλαττώματα γιὰ κάθε ἓνα ποῦ ἐπρότεινε, τὰ ὁποῖα δὲν ἔγνωριζεν ὁ κύρος Γιώργης. Ἐνεργῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀρνητικῶς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ἐπρότεινε καὶ ἄλλους, γιὰ τοὺς ὁποίους ἡτο βέβαιος ὅτι θὰ ἀπερρίπτοντο ὅπως καὶ ἀπερρίφθησαν.

‘Ο κύρος Γιώργης, τώρα ποῦ ἥκουσεν ὅτι καὶ ὁ κύρος Λάζαρος, ὁ πολύπειρος αὐτὸς ἀνθρωπος, ἡτο σύμφωνος μὲ τὰς ιδέας του περὶ τῶν ὑποψηφίων γαμβρῶν, καὶ ἄν ὑπῆρχε ἐλπὶς ν' ἄλλαξη γνώμην εἰς τὸ μέλλον γιὰ κανένα ἀπ' αὐτούς, γιατὶ δὲν ὑπῆρχον καὶ ὅλοι καταλληλότεροι, ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν πῶς κανένα τους δὲν ἔπειτε νὰ πάρῃ, ὅφ' οὐ ἥκουσε τώρα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κύρου Λάζαρου γιὰ τὸν καθένα τόσα ἄλλα ἐλαττώματα ποῦ δὲν ἔγνωριζε αὐτὸς καὶ οὐτε καν τὰ ὑπώπτευε.

— Καλλίτερα ἔχω νὰ μείνουν ἀπάντρευτες, παρὰ νὰ πάρω ἀπὸ αὐτούς, κύρος Λάζαρε, εἴπει τὸ τέλος.

— Αἱ, μήν πικραίνεσαι, θὰ βρεθῇς ἄλλος, κι' ἄν δὲν βρεθῇς, θὰ μνούσῃ στὸ τέλος κανένας ἀπὸ αὐτούς ποῦ εἴπαμε, εἴπεις ὁ κύρος Λάζαρος καὶ σηκώθηκε νὰ φύγῃ.

— Ποτέ! εἴπειν, ὁ κύρος Γιώργης.

Καὶ ἀπεκώφθησαν οἱ παλαιοὶ φίλοι.

Δέν ἐπέρασαν δυὸς λεπτὰ ἀπὸ τὸν ἀποχωρισμό των καὶ ὁ κύρος Λάζαρος εὑρίσκομενος εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ ποταμοῦ ποῦ ἔχωριζε τὸ περιβόλι τοῦ κύρου Γιώργη ἀπὸ τὰ ἄλλα κτήματα φωνάζει:

— Κύρο Γιώργη! Κύρο Γιώργη! ἔλα πρὸς ἐδῶ.

‘Ο Κύρο Γιώργης ἐπλησίασε εἰς τὴν ὅχθην τοῦ ποταμοῦ.

— Ἐφευγα καὶ συλλογιζόμουν. Ἐνα παιδί ξεχάσαμε. Δὲν ἔχεις τίποτε θιαρῶ νὰ πῆς γι' αὐτό. Εἰνε γιὰ σᾶς καὶ σεῖς γι' αὐτόν. Δὲν πιστεύω καὶ νὰ πῆ ὅχι, μὰ ἄν πῆ, εἶναι δική μου δουλειά. Τὸν Νίκο τὸν Πολύδωρο. Καλὸς δὲν εἶναι;

— Φτωχός δὲν εἶναι γιὰ μᾶς; εἴπειν ὁ κύρος Γιώργης, ὡς νὰ ἔλεγε καὶ ναι καὶ ὅχι, μὰ περισσότερον ὅχι εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ κύρου Λάζαρου.

— Δὲν εἶναι, ἄς εἶναι. Σκέψου καλά, γιατὶ καὶ τὰ πλούτη δὲν κάνουν τὴν εὐτυχίαν. Ἐγὼ φεύγω τώρα, κι' ἄλλη φορὰ τὰ λέμε καὶ τότε νὰ δῆς πῶς θὰ συμφωνήσῃς.

— Καλό, κύρο Λάζαρε, εἴπειν ὁ κύρος Γιώργης καὶ ἀπεκώφθησαν καὶ πάλιν.

“Ετσι ηρχισε ὁ κύρος Λάζαρος τὸ δύσκολον ἔργον του γυρεύοντας τὴν φοράδα καὶ τὸ ἐτελείωσεν εὐρών τὴν νύμφην.

M. S. Βάλλης.

Η ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΒΟΥΓΝΩΝ

[Τρια τῆς Λέσβου τὰ ὄρη: α) Ὁ Λεπέτυμνος ὀνομασθεὶς ἐκ τοῦ Λεσβίου ἥρως Λεπέτυμνον. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐμετεωρολόγει ὁ ἀστρονόμος Ματρικέτας, παρὰ δὲ τοὺς πρόποδας ἐλέγετο ταφεὶς ὁ ἥρως τῆς ἀληθείας Παλαμήδης. β) Ὁ Ὀρδυμνος, ἡφαιστειον ἐνεργὸν κατὰ τὴν τεταρτογενῆ περίοδον, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὅποιου νῦν τὸ Υψηλὸν Μοναστῆ. γ) Ὁ Ὄλυμπος, ἐν μέσῳ φυτειῶν πλουσίων, ὑψῶν τὴν κορυφὴν ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας καὶ ρυθμίζων τὴν ἀνάγλυφον ὄψιν τῆς νήσου].

ΛΕΠΕΤΥΜΝΟΣ

Τοῦ Λεπετύμνου ἐμένα λένε τὸ βουνό,
βουνὸ τῆς Ἀληθείας μὲ δηλώνουν
ἡρώων σκιές, ποῦ μὲ κυκλώνουν,
ἐμένα ἀπ' τὰ συντρόφια μου τὸ πῦρ τρανό.

=
Ἄπο τὰ ψηλὰ τῆς κορυφῆς μου πετρωτὰ
τὸ ἀκοίμητο τοῦ Ματρικέτα μάτι
ζητῷ αἰώνια τὴν ἀλήθεια ζητῷ
στοῦ οὐρανοῦ τὸ διάπλατο παλάτι.

=
Μὰ κάτω στὴ λαλοῦσα δεμματιὰ
τοῦ Παλαμήδη ἡ καρδιὰ ἡ ματωμένη
μὲ μιὰ παλῃὰ δακρόφυλλη ἵτιὰ
μοιρολογάει τὴν Ἀλήθεια πεθαμένη!

Θυμιατήριο εἶμαι ταπεινὸ
μὲς στὴν ἀσάλευτη Γαλήνη.

ΟΛΥΜΠΟΣ

'Εδὼ γεννητέαι γύρω μου δραΐα
ἀπὸ τὰ αιθέρια τοῦ Οὐρανοῦ οἰκήματα
τῆς Ἀρμονίας ἡ ἀθάνατη ἰδέα,
μέσα στὰ μύρια χρώματα τὰ πράσινα,
στὰ κύματα τριγύρω τὰ θαλάσσινα
καὶ τῆς ξηρᾶς τὰ μύρια κύματα:
βουνά, χαράδρες καὶ δρυμούς.
Καὶ μὲς στὴν ἀρμονία, ποῦ ἀπλόνεται
καὶ πάλι ξεψυχῷ στὸν Οὐρανό,
γλυκόφρυδη ἡ κεφαλή μου ὑψώνεται.
'Εγὼ κρατάω τοὺς ὁυθμούς!
τῆς Ἀρμονίας εἶμαι τὸ βουνό...

ΟΡΔΥΜΝΟΣ

Τῆς Γῆς παιδί μὲ τὸ πελώριο τὸ Ἔγώ μου
δρυμάω μὲ φωτιά, μὲ λάβια, μὲ ἀντάρα!
Τιτάν ἔγώ, γιὰ ν' ἀντικρύσω τὸν Θεό μου!
Μὰ τοῦ Οὐρανοῦ μὲ κεραυνώνει ἡ κατάρα!

=
Κι' ἀγάλια τὸ ἔγώ μου σβύνει,
καὶ στὸν Θεό εἰρηνικὸ γερνῶ...

ΟΛΑ ΜΑΖΥ

Τρανά βουνά ἡμεῖς τὰ τρία
νήφοντες μὲ περηφάνια,
ἔνα νησὶ ὡς στὰ ουράνια,
Ἀλήθεια καὶ Γαλήνη καὶ Ἀρμονία!

Μυτιλήνη.

Φίλων Ὀφερέτης

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

ΑΙ ΑΝΑΚΑΚΛΥΦΘΕΙΣΑΙ

5 ΜΑΡΜΑΡΙΝΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙ

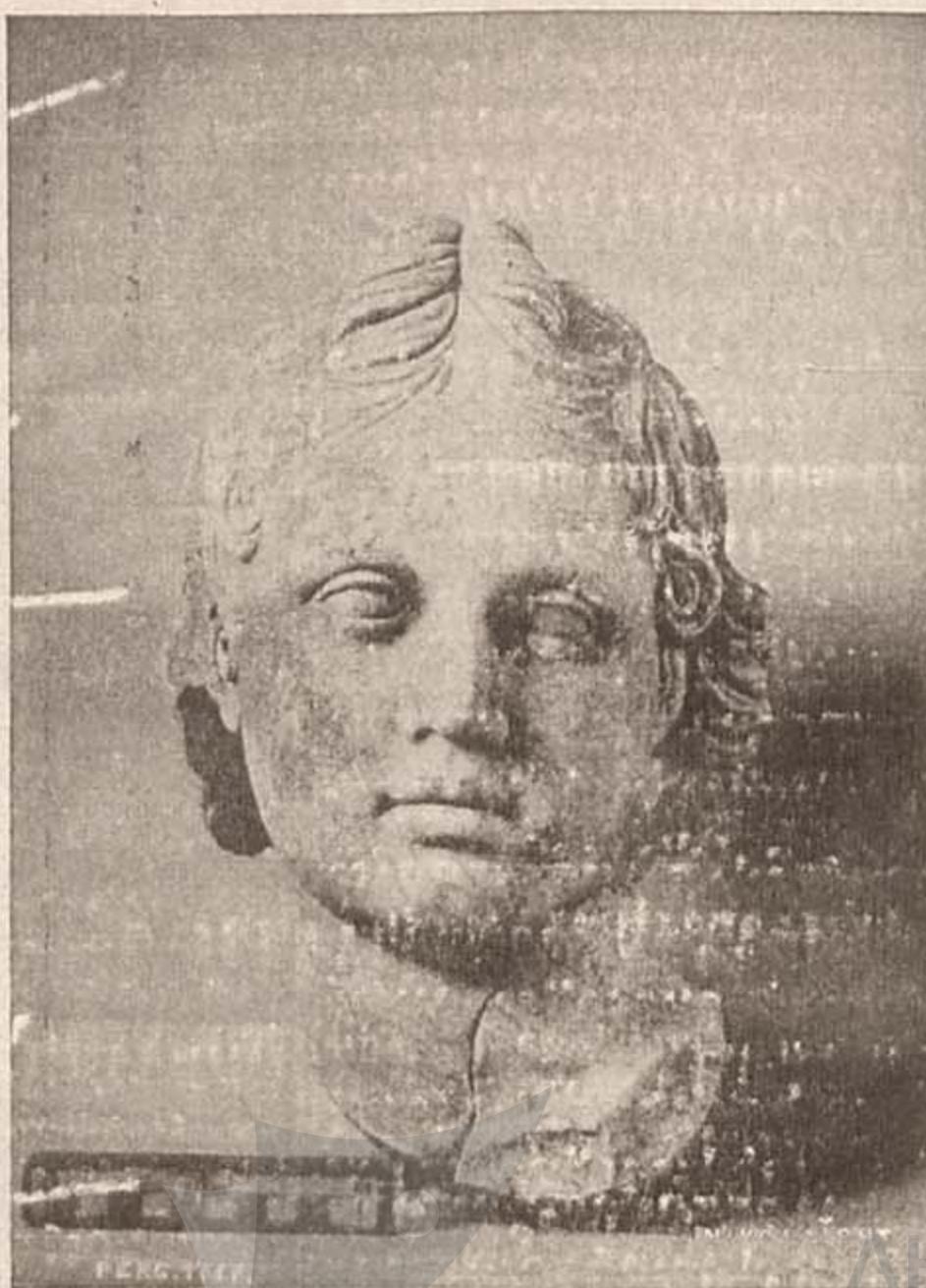
Ως γνωστὸν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Περγάμου ἀπὸ τοῦ 1900 γίνονται ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διαπεροῦς ἀρχαιολόγου καὶ καθηγητοῦ κ. Γουλιέλμου Δαῖσπερελδ καὶ τῇ συνεργασίᾳ διαφόρων ἄλλων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ὡς τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀλεξ. Κόντσε, τοῦ ὅμογενοῦς ἀρχιτέκτονος-μηχανικοῦ κ. Παναγ. Σούρσου καὶ ἄλλων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑποτρόφων τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸν ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ καὶ πολλοῦ ἀξια λόγου κτίρια ὡς ἡ κάτω Ἀγορά, τὸ μέγαρον τοῦ Ὑπάτου τῶν Ρωμαίων Ἀττάλου, τὸ Γυμνάσιον καὶ ἄλλα.

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον τῶν ἀν-

σκαφῶν, ἀνεκαλύφθη δλόκληρον τὸ τέμενος τῆς Δήμητρος (ἴδε σελ. 215), κτισθὲν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζιοῆς τοῦ Περγαμηνοῦ Βασιλείου, διὸ καὶ ὑπὸ ἴστορικὴν ἔποψιν ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἔχει μεγαλειτέραν ἀξίαν. Πλεῖστα μέρη τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος ενδέθησαν εἰς καλὴν κατάστασιν, εἶναι δὲ οὗτος ἀξιοθέατος, τόσον διὸ τὸ κτίριον ὅσον καὶ διὰ τὸν ἱερὸν αὐτὸν χωρον ἐπὶ τοῦ διποίου ἔξετελοῦντο τὰ μυστήρια τῆς θεᾶς Δήμητρος.

Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων κινητῶν ἀντικειμένων ἀνεκαλύφθησαν καὶ 5 μαρμάριναι κεφαλαί, φυσικοῦ μεγέθους, ρωμαϊκῆς ἔποχῆς, αἱ δόποιαι παριστάνουν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν Αὔγουστον καὶ μέλη τινὰ τῆς οἰκογενείας του. Ἐκ τῶν 5 τούτων παραθέτομεν τὰς δύο: μίαν ἀνδρικὴν καὶ μίαν γυναικεῖαν, τῆς δόποιας ἡ κόμωσις ἔχει τοσαύτην λεπτότητα καὶ χάριν, ὡστε θὰ τὴν ἔξηλεν καὶ διὰ σύγχρονος συρμός.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τῶν 5 τούτων κεφαλῶν ἔχαροποίησε πάντας ἡμᾶς τοὺς Περγαμηνοὺς (ἐννυοεῖται πιολὺ περισσότερον τοὺς Ἕλληνας)

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΓΑΜΟΤ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΔΙΑΝΗΣ

διότι τὸ πενιχρότατον ἡμῶν Μουσεῖον θὰ ἐπλουτίζετο κάπως διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν κεφαλῶν τούτων.

Καὶ ἡ χαρὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Δαϊρπφελδ, παρὰ τῷ δποίῳ ἔτυχε νὰ εὑρίσκωμαι ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῶν, ἥτο μεγάλη, διότι τὸ Περγαμηνὸν Μουσεῖον θὰ ἐλάμβανε σοδαρωτέραν ὄψιν καίτοι τὸ κτίριον εἶνε πᾶν ἄλλο ἢ Μουσεῖον.

Γνωρίζων δτι, πᾶν ἄξιον λόγου ἀνακαλυπτόμενον εἰς τὰς ἀνασκαφάς, μᾶς τὸ μεταφέρει ἡ γεν. διεύθυνσις εἰς Κων)πολιν, ἔξέφρασα τὸν φόδον μου πρὸς τὸν σεβαστὸν μοι καθηγητὴν καὶ φίλον κ. Δαϊρπφελδ περὶ τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν, δστις μοὶ ἀπήντησεν δτι «δὲν πιστεύει δτι θὰ γίνη τοιαύτη, διότι ἐπὶ τῶν κεφαλῶν θὰ γίνονται καὶ ἵσως ἀργότερον εὑρεθοῦν καὶ οἱ κορμοὶ αὐτῶν».

Διεύθυνσις οἱ φόδοι μου ἐπραγματοποιήθησαν, διότι μετ' ὀλίγον καιρὸν ἔζήτησε τὰς ἀνευρεθείσας κεφαλὰς ἐκ Κων)πόλεως τηλεγραφικῶς παρὰ τὸ ἐνταῦθα Ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ἀρ. Σοφιανοῦ ἢ γεν. Διεύθυνσις τοῦ Μουσείου Κων)πόλεως, διότι κατ' αὐτὴν ἢ ἴστορικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ Πέργαμος ἢ δὲν εἶνε ἀξία τῆς τιμῆς νὰ ἔχῃ ἕνα ἀντάξιον Μουσεῖον, τοῦλάχιστον

ἀπὸ τὰς Ἰδίας αὐτῆς ἀρχαιότητας, ἢ οἱ κάτιοικοι αὐτῆς δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσουν καὶ διαφυλάξουν τὰς ἀρχαιότητας τῆς πώλεως αὗτῶν.

Κατὰ 10)βριον δὲ τοῦ 1909, αἱ κεφαλαὶ ἐστέλλοντο εἰς Κων)πόλιν, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ πράξῃ τίτοτε ἢ ἐπὶ τούτῳ ἐκλεγεῖσα ἐπιτροπὴ παρὰ τῆς Κοινότητος, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ. κ. Παν. Σάβδα, Γεωργ. Ν. Κανέλλη, Ἰγν. Δρακούλη καὶ Γ. Κ. Χονδρονίκη, παρὰ μόνον νὰ παρακολύσῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα περίπου τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν.

Ἡ δξ. διεύθυνσις τοῦ ἐν Κων)πόλει Αὐτοκρ. Μουσείου, ἀντὶ νὰ φροντίζῃ νὰ μεταφέρῃ ἔτοιμα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα τὰ δποῖα ἀνακαλύπτονται διὰ ἔνων χρημάτων, δύναται νομίζομεν κάλλιστα νὰ φροντίσῃ δεόντως ἵνα διοργανωθῇ καὶ συστηματοποιηθῇ ὁ κλάδος οὗτος τῆς ἀρχαιολογίας, δπως εἰς ἄλλα κράτη καὶ δὴ μικρότερα, διότι εὐτυχῶς τὸ κράτος μας ἔχει ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέσα διὰ μίαν τοιαύτην ἐπιβαλλομένην ἔργασίαν. Τοιοῦτον ὕφειλε νὰ εἶνε κατ' ἀρχὴν τὸ ἔργον τῆς γεν. διεύθυνσεος, δπερ καὶ αὐτὴν θὰ ἔτιμα καὶ τὸ Κράτος μας, τὸ δποῖον δικαιοῦται τῆς τιμῆς ταύτης ὡς κράτος ἴστορικώτατον ἔχον ἄφθονον ἀρχαιολογικὸν πλοῦτον,

"Ας έλπισωμεν ότι και ή γεν. Διεύθυνσις τοῦ Αὐτοκρ. Μουσείου και ή Κυβέρνησις ήμῶν τάχιστα θὰ φροντίσουν διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν ταύτην, προσλαμβάνουσαι ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου ὑπαλλήλους ἐπιστήμονας, διότι δυστυχῶς δλιγίστους τοιούτους ἔχει νὰ ἐπιδεῖξῃ, μεταξὺ τῶν δποίων συγκαταλέγεται και ὁ ὅμογενής κ. Θεοδ.

Μακρίδης βέης, δ μόνος ὑπάλληλος τοῦ Μουσείου δστις διενεργεῖ ἀνασκαφὰς και δὴ σπουδαιοτάτας, διὰ τῶν δποίων πλουτίζεται δσημέραι τὸ Μουσεῖον διὰ πολυτίμων ἀντικειμένων.

Πέργαμος, 23 Μαρτίου 1911.

Γεώργ. Κ. Χονδρονίκης.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΕ ΚΡΥΦΟΝ ΗΧΟ

1

— Γρικοῦμε στὴν ψυχή μας
μέσα ἀπὸ κόσμους χίλιους,
σὰν ἀπὸ κάποιους ἥλιους,
δημιουργία κρυφή.

Χίλιες φωνὲς και γλῶσσες
στὴ σκέψη μας μιλοῦνε,
και στὴν ψυχὴν ἀνθοῦνε
οἱ σπόροι τῆς ζωῆς.

Γιὰ μᾶς σκλαβιὰ εἰν' ὁ κόσμος,
έλευθεριὰ ζητοῦμε
κ' αἰώνια ποθοῦμε
μιὰ νέαν ἀνατολή.

*Ω πνεῦμα αἰώνιο, χαῖρε
ποὺ μέσα μας φωλιάζεις,
τὶ ἀν τὴ ζωὴ σπαράζεις
τὸ θάνατο νικᾶς.

2

Σηνοτάδι.

Κάποια Σκιὰ μεγάλη
έσκλαβωνε τὸ φῶς,
κι' ἀνοίγει μαύρη ἀγκάλη
τοῦ Σκότους ὁ θεός.

Καὶ τῆς ψυχῆς οἱ πόθοι
ξυπνᾶν, ζητοῦνε φῶς,
— ἄχ! τῶν Μοιρῶν τὶ κλώθει
δ' ἀκοίμητος χορός! —

Τὰ μάτια εἰναι κλεισμένα
τὰ μάτια τῆς ψυχῆς,
και τὰ φτερὰ δεμένα
σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς γῆς.

Μὰ ἀκοίμητη ἡ Σκέψη
βαθειὰ μέσα στὸ νοῦ,
ζητᾶ νὰ βασιλέψῃ
στὰ πλάτη τούρανοῦ.

3

Χαραυγή.

*Αδέλφια, μὴ σταθῆτε,
προστάζει κάποιος νόμος,
δ δοξασμένος δρόμος
ἀπλώνεται μπροστά.

Τὸ φῶς τὸ αἰώνιο λάμπει
στοῦ καθενὸς τὸ βλέμμα,
μιὰ ἀγάπη ζῇ στὸ αἷμα
σὰν πόθος, σὰν χαρά.

Τὸ μέλλον μᾶς φωνάζει.
Μὲς τοῦ Καιροῦ τὰ βάθη
ἔνα "Ονειρο ποὺ ἔχαδη
μᾶς καρτερεῖ κρυφά.
Στὴν ἀκρη ἔκει τοῦ δρόμου
μιὰ γίκη περιμένει,
μιὰ χαραυγὴ προβαίνει
ποὺ προμηνῦ θεῖο φῶς.

4

Τὴν αὔγη στὸν ηάμπο.

*Ο ἥλιος ἀπ' τὸν οὐρανὸν
τὴ φλόγα του σκορπίζει,
σὰν ἔναν ἤχο φωτεινὸν
φωνὴ ποὺ λαμπυρίζει.

Τ' ἀνθη σκορπίζουν εύωδιές
στὸ πρωΐνδι ἀγέρι,
σὰν ἀπὸ οὐράνια μέρη
νὰ πέταξαν ψυχές.

Καὶ τὰ πουλάκια κελαϊδοῦν
στὰ δέντρα τάνθισμένα,
θαρρεῖς πῶς τὸ καθένα
ψάλλει μιὰ προσευχή.

Καὶ σμίγουν ἀπειρες φωνὲς
— ψυχὲς λαχταρισμένες —
σὰν μελῳδίες χαϊμένες
οὐράνιας μουσικῆς.

Μαρτίνος Σιγούρος

ΜΑΞΙΜ ΓΟΡΚΥ

ΟΙ ΕΣΠΕΣΜΕΝΟΙ

(Συνέχεια).

Οι άλλοι, παραμορφωμένοι, "σιωπηλοί και σκυθρωποί, ήσαν καθισμένοι ή πλαγιασμένοι εἰς διαφόρους στάσεις, όλοι δὲ μαζὶ καθὼς ήσαν περιβεβλημένοι μὲ τὰ ράκη των και μέσα εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας, μόλις διεκρίνοντο ἀπὸ τὰς σωρείας τῶν ἀσβεστωμάτων, ποὺ ήσαν σκορπισμένα μὲς στὴν αὐλὴ και σκεπασμένα ἀπὸ ἄγριόχορτα. Αἱ καταδεβλημένοι ναι στάσεις των και τὰ κουρέλλια των τοὺς ἔκαμναν νὰ φαίνωνται σὰν ἄγρια θηρία, ζῶα ἀλλόκοτα, δημιουργηθέντα ἀπὸ κάποιαν ἄγροικον φανταστικὴν δύναμιν πρὸς μυκτηρισμὸν και χλεύην τοῦ ἀνθρώπου.

«Μιὰ νόστιμη κοπέλλα μὲς στὸ Σουσδάλ. ἔξιονσε και κεῖ ποὺ τραγουδοῦσε τῆς ἔπιασε χολέρα»,

ἔψαλλεν ἡμιφώνως ὁ διάκος και ἐνηγκαλίζετο τὸν Ἀλέξην Μαξίμοβιτς, ὁ δόποιος τοῦ ἐμειδία βλακωδῶς εἰς τὸ πρόσωπον. Ὁ Ταρασήμισος ἐγελοῦσε ἡδονικώτατα.

Ἡ νύχτα ἔπιπτε. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἔλαμπαν ἥσυχα τὰ ἀστρα, και ὑψηλὰ ἔκει ἐπὶ τοῦ λόφου οἱ φανοὶ τοῦ φωταερίου τῆς πόλεως. Τὰ παρατεταμένα σφυρίγματα ποὺ ἔδγαζαν τὰ βαποράκια, ἔφθαναν σὰν παράπονα ἀπὸ τὸν ποταμόν. Ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Βασιλώφ ἥνιοιχθη μὲ τρέξιμον διαπεραστικὸν και μὲ θόρυβον ὑάλων συντριβομένων. Δύο μορφαὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν αὐλὴν, ἐπλησίασαν τὴν ἀνθρωπόδιμαζαν ἐκείνην ποὺ ἦτο γύρω στὴν νταμουτζάνα, και μία ἔξ αυτῶν ἡρώτησε μὲ βραχνὴν φωνήν :

— "Α ! Πίνετε ;

Ἡ άλλη μορφὴ εἰπεν ἡμιφώνως μὲ λαχτάρα και μὲ χαρά :

— Βλέπεις; ἀ τοὺς διαβόλους !

Ἐπειτα ἔνα χέρι ἀπλώθηκε ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ διάκου, ἔλαβε τὴν νταμουτζάναν και ἀμέσως ἡκούσθη τὸ χαρακτηριστικὸν γλού-γλού τῆς ρακῆς ποὺ ἔχυνετο εἰς τὸ ποτήρι. Κατόπιν ἡκούσθη ἔνας βήχας δαιμονισμένος.

— Μὰ στενοχωρεθῆκαμε ἀδελφέ ! ἐφώναξε ὁ διάκος. "Ε, μονομάτη ! ἔλα νὰ θυμηθοῦμε τὰ

παλιά μας και νὰ ψάλουμε τὸ Ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος ...

— Μὰ ξέρει ; εἶπε ὁ Σύμτιωφ.

— Αὐτός ; ἔκαμε γέρο μου, πρωτοψάλτης στὴ Μητρόπολη. "Ελα, μονομάτη ! . . . Ἐπὶ-ι τὸ-ον πο-ο-τα-α-μόν . . .

"Ο διάκος εἶχε φωνὴν βραχνήν, ἀγρίαν, παραλυμένην, ἐνῷ ὁ φίλος του ἔψαλλε μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του ξεκωφαντικά και ἄγρια.

Τριγυρισμένον ἀπὸ τὸ σκοιάδι τὸ σιωπηλὸν και ἐρημωμένο σπῆτι, ἔφαίνετο ὅτι εἶχε πλατυνθῆ, ὡς νὰ ἥθελε ὅλος ἔκεινος δρόγκος τῶν μισοκατεστραμμένων ξύλων του νὰ πλησιάσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, τῶν δποίων οἵ ἄγριοι δρυγμοὶ ἔξηγειρον ἔκει μέσα κάποιον ὑπόκωφον ἀντίλαλον. "Ενα πύννεφρο ἀτμῶδες και μαῦρον προχωροῦσε ἀργά εἰς τὸν οὐρανὸν ὑπεράνω αὐτῶν. "Ενας ἀπὸ τοὺς «ξεπεσμένους» ἐρροχάλιζεν.

Οι άλλοι μὴ ὅντες ἀρκετὰ μεθυσμένοι ἔπιναν και ἔτρωγαν σιωπηλῶς, συνωμίλουν ἡμιφώνως μὲ μακρὰ διαλείμματα. "Εν τούτοις κάτι τι παράξενον ὑπῆρχε μέσα εἰς δλην αὐτὴν τὴν κατάπτωσιν, εἰς ἔνα τοιοῦτον φαγοπότι ὅπου εἶχαν ἀφθονον ρακὶ και μεζέδες : "Αγγωστὸν διατὶ σήμερον ή ἀχαλίνωτος ἔξαψις και δρμή ή ἴδιάζουσα εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ἀσύλου, συνηθροισμένους πέριξ τῆς φιάλης, νάργη τόσον νάνάψη.

— "Ε σεῖς, οκύλλοι... πάψετε λίγο τὰ οὐρλιάσματά σας, εἶπε ὁ Ιλαρχος εἰς τοὺς ψάλλοντας. ἀνυψῶν τὴν κεφαλὴν και ἀκροαζόμενος. Κάποιος ἔρχεται... μὲ ἀμάξι...

"Αμαξα εἰς τὸ προάστειον και μάλιστα εἰς τοιαύτην ὡραν, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴν ἔξεγειρῃ τὴν γενικὴν προσοχήν. Ποῖος ἦτο αὐτὸς ποὺ ἐρριψοκινδύνευε νὰ ἔξελθῃ ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ μέσου τῶν τάφρων και τῶν ζιφερῶν δρόμων τοῦ προαστείου ; ποῖος και διατί ;

"Ολοι ἔσήκωσαν τὸ κεφάλι και ἡκριάσθησαν. Διεκρίνετο καθαρὰ εἰς τὴν σιγὴν τῆς νυκτός, τὸ κύλισμα τῶν τροχῶν μέσα στὴν λάσπη.

Τὸ ἀμάξι ὅλο ἐπλησίαζε. Κάποια φωνὴ ἀντήχησε ἐρωτῶσι τραχέως :

— "Ε καλά, ποῦ εἶναι λοιπόν ;
Κάποιος ἄλλος ἀπεκρίθη :

— "Εδώ... σ' αυτό τὸ σπήτι πρέπει νὰ εἶναι...
— Δὲν πάω πιὰ μακρύτερα...
— Γιὰ μᾶς μιλοῦνε, ἀνέκραξεν δὲ ίλαρχος.
Ψιθυρισμὸς ἀνήσυχος ἐγείρεται ἀνάμεσά των.
— Ή ἀστυνομία!
— Μὲ ἀμάξι θάρητη ἡ ἀστυνομία; ζευζέκη!
εἶπε πνιγηρῶς δὲ Μαρτσιανώφ.

"Ο Κουβάλδας ἐσηκώθη καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν μεγάλην θύραν.

Τὸ Λείφανον προτεῖνον τὸν λαιμὸν πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἀπεμακρύνετο δὲ ίλαρχος, ἥρχισε νὰ ἀκροάζεται.

— "Εδῶ εἶναι τὸ νυχτερινὸν ἄσυλο; ἥρωτησε κάποιος μὲ τρομώδη φωνήν.

— Μάλιστα, τὸ ἄσυλο τοῦ Ἀριστείδη Κουβάλδα, ἐμούγκρισεν δὲ βαρύτονος φωνὴ τοῦ ίλαρχου κάπως στενοχωρημένου.

— "Εδῶ εἶναι, ἔδῶ εἶναι... "Εδῶ κατοικοῦσε δὲ ρέπορτερ Τιτώφ;

— "Α! Ἄ! Αὐτὸν μᾶς ἀφέρατε;

— Ναί...

— Μεθυσμένον;

— "Οχι, ἀρρωστον!...

— "Ε, τότε στουπὶ μεθυσμένον... "Ε, σὺ Δάσκαλε! ἔλα σήκω!

— Σταθῆτε νὺν σᾶς βοηθήσω... Εἶναι πολὺ ἀσχημα. "Εμεινε πλαγιασμένος σαρανιαχτὸν ὥρες στὴν κάμαρά μου. Πιάστε τὸν κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη... Φωνάξαμε γιατρό... "Η υέση του εἶναι πολὺ ἀσχημη...

"Ο Τιάπας ἐσηκώθη καὶ ἐπροχώρησε ἀργὰ πρὸς τὴν θύραν, ἐνῷ τὸ Λείφανον ἔχαμογέλασε καὶ ἔπιε μίαν δόσιν.

— "Ε σεῖς, ἔκει κάτω, λίγο φῶς, ἀφώναξεν δὲ ίλαρχος.

Τὸ Μετέωρον διηυθύνθη πρὸς τὸ ἄσυλον καὶ ἄναψε μίαν λυχνίαν. Τότε ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ ἄσυλου ἔξωρμησεν εἰς τὴν αὐλὴν εὐρεῖα ταινία φωτός, δὲ δὲ ίλαρχος μαζὶ μὲ ἔναν ἀνθρωπίσκουν τὴν ἥκολούθησε διὰ νὰ φέρουν μέσα τὸν Δάσκαλον. "Η κεφαλὴ του ἐκρέματο ἀδρανῶς ἐπὶ τοῦ στήθους του, οἱ πόδες του ἐσύροντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, οἱ βραχίονες ἐταλαντεύοντο ὥσαν ἔξηρθρωμένοι. Τὸν ἀπέθεσαν ἐπὶ μικρᾶς κλίνης μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Τιάπα. "Ο ἀσθενὴς μὲ φίγος καὶ δλον τὸ σῶμα ἔξηπλώθη ἔκει ἀφήνων ἀσθενῆ ἀναστεναγμόν.

"Ο ἀνθρωπίσκος, ποὺ εἶχε βοηθῆσει νὰ τὸν μεταφέρουν ἐντός, εἶπεν:

— "Ἐργασμήκαμε μαζὶ στὴν ίδια ἐφημερίδα... δὲ καῦμένος!... ὅταν ἔπεσε ἀρρωστος, τοῦ είπα: «Μείνατε σὲ μένα, σᾶς παρακαλῶ, δὲ μοῦ δίνετε βάρος...», μὰ ἔκεινος ἐπίμονα μὲ παρακαλοῦσε: «Πηγαίνετε μὲ σπήτι μου!» "Υπόφερνε πολὺ... σκέφθηκα πῶς αὐτὸν μποροῦσε νὰ χειροτερεύσῃ τὴν υέση του καὶ τὸν ἀφέρα... σπήτι του! "Εδῶ λοιπὸν εἶναι; ἔτσι;

— Τότε, κατὰ σᾶς, ὑπάρχει κάπου ἔνα «σπήτι του»; ἥρωτησε σκαιῶς δὲ Κουβάλδας, ἔξετάζων μὲ προσοχὴν τὸν φίλον του. Τιάπα, πήγαινε, φέρε κρύο νερό.

— Μά... νά, ἔτσι... εἶπεν ἀμηχανῶν δὲ χον-

δρὸς ἀνθρωπάκος ποὺ ἐσάλευεν ἐπὶ τῆς υέσεώς του στενοχωρημένος. Θαρρῶ πῶς δὲν μπορῶ νὰ τοῦ φανῶ χρήσιμος σὲ τίποτε;

— "Εσεῖς; εἶπεν δὲ ίλαρχος, καὶ τὸν ἐκοίταξε μὲ βλέμμα καταφρονητικό.

"Ο ἀνθρωπὸς ἐφοροῦσε ἐπανωφόρι πολὺ τριμένον καὶ ἐπιμελῶς κουμδωμένον μέχρι τοῦ πώγωνος. Τὸ παντιλόνι του ἦτο μισοτρυπημένον. Τὸ καπέλλο του, ἔειθωριασμένον ἔνεκα τῆς συνεχοῦς χρήσεως, ἦτο ξαρωμένον δπως δὲ σκελετωμένη καὶ πεινασμένη μορφή του.

— "Οχι, δὲν ἔχουμε τὴν ἀνάγκη σας... σὰν καὶ ἔστις ὑπάρχουν πολλοὶ ἔδῶ! εἶπε δὲ ίλαρχος ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸν ἀνθρωπάκον.

— "Ε λοιπόν, δ-ρεβοάρ.

"Ο μικρόσωμος ἀνθρωπὸς ἐπροχώρησε πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἀπὸ ἔκει παρεκάλεσε μὲ γλυκὺν καὶ ταπεινὸν τρόπον:

— "Αν, δὲ μὴ γένοιτο, συμβῆ τίποτε... γνωστοποιήσατέ το στὴ σύνταξη τοῦ φύλλου. "Ονομάζομαι Ριζώφ... θὰ γράψω μιὰ μικρὴ νεκρολογία... ἀμέσως... Εἴτανε δημοσιογράφος...

— Ούμ! Μιὰ νεκρολογία, εἴπατε; Εἴκοσι σερές... σαράντα καπίκια, ἔ;... "Εγὼ θὰ κάμω κάτι καλύτερο: ἀν πεθάνη, θὰ τοῦ κόψω τὸ ἔνα σκέλι καὶ θὰ τὸ στείλω στὴ σύνταξη γιὰ ὄνομά σας. Μ' αὐτὸν θὰ ἔχετε περισσότερο κέυδος, παρὰ ἀπὸ τὴ νεκρολογία... θὰ σᾶς βαστάξῃ τρεῖς καὶ τέσσερες μέρες... γιατὶ ἔχει χοντρὰ σκέλη... Τονε τρόγατε, ἔκει κάτω, δλοι σις, δσο ποὺ εἴτανε ζωντανός θὰ τονὲ φάτε τώρα καὶ πεθαμένον...

"Ο ἀνθρωπάκος ἐμόρφασε μὲ τρόπον παράξενον καὶ ἔξηρανίσθη. Ο ίλαρχος ἐκάθισεν ἐπάνω στὸ σανίδι πλησίον τοῦ Δασκάλου, τοῦ ἔψαυσε τὸ μέτωπον καὶ τὸ στήθος καὶ τὸν ἐφώναξε:

— Φύλιππε!

"Η φωνὴ του ἀντήχησε ζοφερῶς ἐπὶ τῶν ρυπαρῶν τοίχων τοῦ ἄσυλου καὶ ἔσβυσε.

— Μὰ αὐτὸν εἶνε τρέλλα, γέρο μου, εἶπεν δὲ ίλαρχος Ισιώνοντας ἡσυχα τὴν ἀναμαλλιασμένην κόμην τοῦ ἀδρανοῦς Δασκάλου.

Κατόπιν δὲ ίλαρχος ἥκροάσθη τὴν υερμήν καὶ διακοπτομένην ἀναπνοήν του, ἔξητασε τὸ μαραμένον καὶ γαιῶδες πρόσωπόν του, ἀνεστέναξε καὶ συσπῶν μὲ σοδαρότητα τὰ φρύδια, ἐκοίταιξε δλόγυρά του. "Η λυχνία ἦτο ἀξιοθρήνητη· ἥ φλόγα της ἐτρεμόφεγγε, ἐπὶ δὲ τῶν τοίχων τοῦ ἄσυλου μαῦραι σκιαὶ ἔχόρευαν σιωπηλῶς. "Ο ίλαρχος ἥρχισε νὰ ψευδῇ μὲ ἐπιμονὴν τὸν μυστηριώδη αὐτὸν χωδὸν καὶ ἔθωπεν τὴν γενεάδα μὲ τὸ χέρι του.

"Ο Τιάπας ἐπανῆλθε μὲ δοχεῖον νεροῦ· τὸ ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς σανίδος πλησίον τῆς κεφαλῆς τοῦ Δασκάλου καὶ λαμβάνων αὐτὸν ἀπὸ τὸν βραχίονα, τὸν ἀνεσήκωσε μὲ τὸ χέρι του, ὡς νὰ ἥθελε νὰ τὸν ἀναστηλώσῃ.

— Δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ νερό! ἔκαμεν δὲ ίλαρχος μὲ ἀποθαρρυντικὸν κίνημα τῆς χειρός.

— Μονάχα ἀπὸ παπᾶ ἔχει ἀνάγκη, διεβεδαίωσε ζωηρῶς δὲ ρακοσυλλέκτης.

— Δὲ χρειάζεται τίποτα! συνεπέρανεν δὲ ίλαρχος.

Ἐμειναν διὰ μίαν στιγμὴν σιωπηλοί, παρατηροῦντες τὸν Δάσκαλον.

— Πᾶμε νὰ πιοῦμε μιά, γεροδιάδολε!

— Ἀμ' ἐτοῦτος ἔδω;

— Μπορεῖς νὰ τοῦ κάμης τίποτε;

Ο Τιάπας ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τὸν Δάσκαλον καὶ βγῆκε μαζὶ μὲ τὸν Ἰλαρχὸν εἰς τὴν αὐλὴν πρὸς συνάντησιν τῆς παρέας.

— Τί συμβαίνει ἐκεῖ; ἡρώτησε τὸ Λείφανο, στρέφον πρὸς τὸν Ἰλαρχὸν τὸ δξὺ ρύγχος του.

— Τίποτε τὸ ἔκτακτον... Ἐνας ἀνθρωπος πεθαίνει... εἴπε λακωνικῶς ὁ Ἰλαρχος.

— Μήπως τὸν ἔξυλοφόρτωσαν; ἡρώτησε τὸ Λείφανο, φοβισμένον.

Ο Ἰλαρχος δὲν ἀπήντησε, διότι ἔπινε ρακὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

— Σὰ νὰ τὸ ἥξερε πῶς εἶχαμε τὰ χρειαζούμενα νὰ τὸν κηδέψουμε πανηγυρικά! εἴπε τὸ Λείφανο ἀνάπτον σιγάρον.

Κάποιος ἥρχισε νὰ γελᾷ· ἔνας ἄλλος ἀναστέναξε βαθέως. Ἄλλ' ἡ συνομιλία τοῦ Ἰλαρχοῦ μὲ τὸ Λείφανο δὲν ἔκανε καταφανῆ ἐντύπωσιν εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν· τούλαχιστον δὲν ἔφαινετο κανεὶς ὅτι εἶχε συγκυνηθῆ, ἢ ὅτι ἐνδιαφέρεται ἢ ὅτι κάπως συλλογίζεται. Ὁλοι ἐθεώρουν τὸν Δάσκαλον ὡς ἀνθρωπὸν ὑπέροχον, ἀλλὰ τώρα οἱ περισσότεροι ἥσαν πλέον μεθυσμένοι, οἱ δὲ λοιποὶ ἔστεκοντο ἥσυχοι, ξένοι πρὸς δι το συνέδαινε. Μονάχα ὁ διάκος ἔξαφνα ἐτεντώθη μὲ ἴσχυρὰν προσπάθειαν, ἐπλατάγησε τὰ χεῖλη, ἔτριψε τὸ μέτωπον καὶ ἐθρυχήθη ἀγρίως:

— Εἰρήνη πᾶ α α α σι!

— Ε, καὶ σύ! ἐσύριξε τὸ Λείφανο, τί ἔχεις καὶ οὐρλιάζεις;

— Σπάσε του τὴν μούρη! συνεδυύλευσεν δ Ἰλαρχος.

— Ζευζέκη! ἡκούσθη ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ Τιάπα. "Οταν πεθαίνῃ ἀνθρωπος, σωπαίνουν... "Ακρα σιωπὴ νὰ βασιλέψῃ!

Η σιωπὴ ἐβασίλευσεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν σκεπασμένον ἀπὸ σύννεφα καὶ ἀπειλοῦντα νὰ ξεσπάσῃ εἰς βροχὴν, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς περιβεβλημένης μὲ τὰ ζοφερὰ σκοτάδια τῆς φυτινοπωρινῆς νυκτός. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἥκινετο τὸ ροχάλισμα τῶν φιλύπνων, τὸ γλούγλον τῆς ρακῆς ποὺ ἔχύνετο εἰς τὰ ποτήρια, τὸ θορυβῶδες μάσσημα. Ὁ διάκος ἐψιθύριζε κάτι. Τὰ σύννεφα εἶχαν χαμηλώσει τόσον, ὥστε ἔφαινοντο ὅτι ἔμελλαν νὰ ἐπιψάυσουν τὴν στέγην τῆς γηραιᾶς οἰκίας καὶ νὰ τὴν ἀνατρέψουν ἐπάνω εἰς τὴν ἀνθρωπόμαξαν ἐκείνην.

— Α!... πόσο σου σφίγγεται ἡ καρδιά, σὰν πεθαίνῃ στενὸς φίλος σου! ἐψιθύρισεν δ Ἰλαρχος.

Καὶ ἔκλινε τὸ κεφάλι ἐπὶ τοῦ στήθους του.

Κανεὶς δὲν τοῦ ἀπήντησε.

— Ἀπὸ ὀλους σας εἴταν δ καλύτερος, δ ἔξυπνότερος, δ εὐγενέστερος... Τὸν κλαίω.

— Ἀμωμοι ἐν δδῷ - ω - ω!... Ἐλα δὰ καὶ σύ, κανάγια μονομάτη, 1) ψάλε! εἴπε χλευα-

στικῶς δ διάκος, φιλοδωρῶν κτυπήματα εἰς τὸν φίλον του, δστις ἐκοιμᾶτο πλησίον του.

— Θὰ σκάσης, βρὲ σύ! ἐσύριξεν ἐξωφρενισμένον τὸ Λείφανο δρυμούμενον ἐπάνω εἰς τὰ πόδια του.

(Ἀκολουθεῖ.)

Μετόφρ. Δ. Π. Άλβανος.

ΤΑ ΚΡΙΝΑΚΙΑ

— "Ολα σωπαίνουν γύρω μου.

"Αὕπνος ἀκόμη ἀπὸ τὴν περασμένη νύχτα μὲ τὰ μαλλιὰ ἀταχτα, ἀχτένιστα, τὰ μάτια κουρασμένα, τὸ πρόσωπο χλωμιασμένο μὲ τὸν πόνο στὴν καρδιὰ ἐβάδιζα δλοένα ἀργὰ καὶ νευρικὰ στὸν ἀμορφο κάμπο.

— «Φεύγω καὶ μὲ χάνεις γιὰ πάντα....

— "Εσὺ δίχως ἔλεος!.... πνίγομαι....

— Τὸ ἔχει ἡ μοῖρα σημειώσει!....

— "Αχ, μὴν τὸ λέσ!

— Τ' ἀνθισμένα δνειρα νὰ ξεφυλλῶ τὴν νέα χαρανγὴ ν' ἀντικρύσω!

— "Ω στάσου!... κ' ἔλα μαζί μου... χέρι μὲ χέρι ν' ἀντιμετωπίσουμε τὸ χάραμα ποῦ λαχταρᾶς!....

— "Ανάδλεψα!.. κ' ἔδωκα υπόσχεσι!... ψυχή...» δὲν ἀπόσωσε ἐκείνη καὶ χάθηκε. Κι δ πόνος ποῦ φώλιαζε μέσα μου ἑύπνησε μὲ μιᾶς, ἡ ψυχή μου βαφτίστηκε σὲ ἀπέραντη μελαγχολία, μὲ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἔκλαια πνιχτά. Κι ἀπὸ τὴν πικρὴ αὐτὴ στιγμὴ τόσο θερμὰ τὴν δδύνη ἀγάπησα ποῦ τὴν ἔκανα μόνο μου σύντροφο καὶ μετάλαβα μὲ ἡδονὴ λαίμαργη τὸ αἷμα της.

— Γύρω σου ἀς φτερουγίζῃ λαμπρότερη εὐτυχία! Κ' ἐγλύστρησα σὲ περιβόλι ἀπέραντο γιὰ ν' ἀνασάνω λίγο.

Πόσες φορὲς μ' ἐκείνη δὲν ἐρχόμασταν σ' αὐτὸ τὸν ἴδιο μας κόσμο νὰ νανουρίσουμε τὴν πονεμένη μας ψυχή.

Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ τὰ ἀπόσκια του ἀπλώνεται κόσμος ἀπὸ τοῦφες, τριαντάφυλλα καὶ κρινάκια ποῦ ξεχύνουν τὴν ἀνθινή τους ζωή.

Καὶ τῆς ἐκοφτα ἀλλοτε δροσόλουστα λουλούδια καὶ τῆς ἔδινα καὶ τὰ μύριζε καὶ τὰ μύριζα κι ἀφίναμε δλόγυρά μας ἡ ζωὴ πλούσια τὰ ἐλέη της νὰ σκορπᾷ. Τὸ φῶς δλοένα σδύνει, χάνεται κάιω στὸν δρίζοντα.

Μιὰ ύστερη πνοή του σκορπιέται στὴ φύσι γιὰ χαιρετισμὸ αἰώνιο τῆς ἡμέρας ποῦ ξεφυλλίστηκε. Κείνη τὴ στιγμὴ νόμισα πῶς τὴν εἶχα σιμά μου. "Ακουα τὴν ἀγάσα της στὰ στήθια μου κ' ἔγυρα ἀσυνείδητα κ' ἐκοψα ἔνα κρινάκι γιὰ νὰ τῆς τὸ προσφέρω. Καὶ θέλησα νὰ τὸ μυρίσω τὸ κρινάκι πρὶν τῆς τὸ δώσω καὶ μόλις τὸ ἔφερα σιμά μου εἶδα μὲ φρίκη στὰ πέταλά του τὰ χιονᾶτα ἀντὶ γιὰ δρόσο κόμπο ἀπὸ αἷμα. Νέκρα τύλιξε τὴν ψυχή μου. "Ο ἴδιος μου κόσμος σκορποῦσε δλόγυρά μου τὴ ζωή. Μόν' τὸ κρινάκι κάτω στὰ χώματα κοιτώτανε πεθαμμένο μὲ μιὰ σφραγίδα μιᾶς ἀλλης ζωῆς ποῦ στάλαξε τὴν ύστερη δροσιά της.

Κων)πόλις.

Γ. Ροντάκης

1) Canaille bérigne είναι ἡ ἀντίστοιχος γαλλικὴ ἔκφρασις. Σ. M.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ

*Αθῆναι, 21 Απριλίου 1911

Μετὰ τὰ πολύδροντα καὶ ἀσφαιρι πυρά τῶν γλωσσικῶν ἀγώνων, οἱ δποῖοι δλίγον ἔλειψε νὰ πνίξουν ἐφέιος κάθε λογοτεχ ικήν μιας κίνησιν, ἀνεφάνησαν ἐσχάτως δειλά, δειλὰ καὶ χωρὶς καμμίαν ἐπίδειξιν τὰ «*Rόδα στὸν ἄφρο*» τοῦ Ρώμου Φιλύρα, τὰ τραγούδια «*Tῆς καρδιᾶς*» τοῦ Κώστα Δελακοδία καὶ μόλις προχθὲς ἀκόμη «*H Βουβὴ*» τοῦ Χρήστου Βαρλέντη. Ἐδγῆκε δπως λέγουν, καὶ «*H Ψυχὴ*» — εἶνε βιβλίο, μὴ τροιμάζετε — τοῦ Δάφνη, ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐκυκλοφόρησε διὰ τὸν φόδον τῶν γλωσσαμυντόρων, καθότι δὲ ποιητὴς ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ εἶνε καὶ καθηγητής.

«ΡΟΔΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ» *Ρώμου Φιλύρα*. — «Ολίκληρος ή συλλογή ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ «Μπουμπούκια» 32 ποιήματα, τὰ δύοια καλύτερα θά ἡτο νὰ είνε μόνον εἴκοσι, τὰ «Ρόδα» 28 ποιήματα, ποῦ θά τὰ ἡθελα μόνον 22, τὰ «Νυχτολούλουδα» 10 ποιήματα, ἀπὸ τὰ δύοια δὲν θὰ ἡτο ἀσχημον ἀν ἔλειπαν τοία μικρούλια, καὶ τὰς «Μεταφράσεις» τοία ποιήματα ἡτοι «Στροφὲς,, τοῦ Βολταίρου, “Τραγούδια,, τοῦ Αἰμιλίου Βερερὲν καὶ “Βραδυνὸς χορὸς,, τοῦ Οὐλαντ, ἐκ τῶν δύοιων τὸ τελευταῖον είνε δημοσιευμένον εἰς τὴν «Χαραυγὴν».

Αἴσθημα, ἔμπνευσις, στίχος, τέχνη, τίποτε δὲν λείπει ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Φιλόρα, ποιήματα βγαλμένα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς καὶ δχι ἀπὸ τὴν ἄκρια τῆς πένας, ὅπως συμβιένει εἰς πολλοὺς αὐτοκαλουμένους ἐθνικούς ποιητάς μας. Ὁ ποιητὴς τῶν «Ρόδων στὸν ἀφρόδ.» εἶνε ποιητικὴ φύσις μὲ ταλέντο, ποῦ θὰ τὸ ἔζηλεναν πολλοί. Τὸ μόνον ποῦ τοῦ λείπει εἶνε ἡ μεγάλη μελέτη, πρᾶγμα ποῦ θὰ τὸ ἀποκτήσῃ μὲ τὸν καιρὸν, διότι ὁ ποιητὴς εἶνε πολὺ νέος ἀκόμη. Κ' ἔνα σφάλμα του ἀκόμη εἶνε ὅποῦ μιμεῖται — ἐννοεῖται ἀσυνειδήτως — τὰ παράδοξα καὶ τὰ καινότροπα, τὰ ὅποια στέκονται σὰν ἀγκάθια μέσα εἰς τὰ ὠραιότατα τριαντάφυλλά του. Κι' αὐτὰ τὰ ἀγκάθια εἶνε ποῦ θὰ ἥθελα νὰ ἔλειπαν, ὅπως εἶπα καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ τὴν συλλογῆν του. Ὅμως μ' ὅσην αὐστηρότητα καὶ ἀν κρίνῃ κανεὶς τὰ «Ρόδα στὸν ἀφρόδ.» ἔνα πάντοτε τοῦ ἀπομένει ὡς συμπέρασμα, ὅτι ὁ ποιητὴς των δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ καταλάβῃ ἐπίζηλον θέσιν εἰς τὸν Νεοελληνικὸν Παρνασσόν.

* *
«ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ» *Κώστα Δελακοβία*. — "Αν είνε ἀλήθεια πῶς ή συνείδησις δμιλεῖ κα-
θαρώτερα μετὰ τὴν πρᾶξιν, πιστεύω ἔως τώρα
ὅ ποιητὴς τῶν τραγουδιῶν «Τῆς Καρδιᾶς» νὰ
τὰ ἔχῃ ζυγίσῃ καλὰ καὶ νὶ μὴ δυσαρεστηθῇ
καθόλου ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ κρίσιν μου. Αἱ μό-
ναι ἀρεταὶ τῆς ποιητικῆς αὐτῆς συλλογῆς είνε
ἡ ἀφέλεια καὶ μία εὐγενῆς προσπάθεια. Ἀπὸ τὰ

40 ἀρκετὰ μεγάλα ποιήματα μόνον διλέγους στέχους δυνάμειθα νὰ ξεχωρίσωμεν. Οἱ ἄλλοι δλοι καλύτερον θὰ ἥτο ἀν δὲν ἐδημοσιεύοντο. Αἴσθημα ὑπάρχει, μὰ ἡ τέχνη λείπει. "Ομως ἂς μὴ ἀπελπίζεται δ ποιητής, ἀφοῦ ἀκόμη δὲν εἰνε περισσότερον ἀπὸ δεκαοκτὼ ἔως εἴκοσι χρονῶν. Πρὸ παντὸς νὰ μελετῇ, νὰ γράφῃ ἀδιάκοπα καὶ νὰ σχίζῃ. "Ας μὴ δημοσιεύῃ δὲ ἐπὶ 5 - 10 χρόνια καὶ νὰνε βέβαιος ὅτι εἰς τὸ τέλος θὰ μείνῃ πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν συμβουλῶν μας.

* * *

«Η ΒΟΥΒΗ» Χρήστου Βαρλέντη. — Ο λόγος διὰ τὸν παραγωγικῶτατον Χρ. Βαρλέντην, τὸν διηγηματογράφον τῶν συλλογῶν «Δόξα καὶ Ζωὴ» καὶ «Ἄητοὶ καὶ Λελέκαι», τὸν ποιητὴν τῶν ποιητικῶν συλλογῶν «Φλόγες», «Στροφὲς» καὶ «Θρύλοι», τὸν μεταφραστὴν τῶν ἀρχαίων δραμάτων «Προμηθέας», «Ἡλέκτρα» καὶ «Ιφιγένεια» τοῦ Εὐριπίδου, τὸν ἀκούραστον πολεμιστὴν πρὸς πλουτισμὸν τῆς νεωτέρας μιᾶς φιλολογίας. Κάθε χρόνον μᾶς παρουσιάζει καὶ ἕνα ἔργον του. Πέρυσι τοὺς «Θρύλους» καὶ ἐφέτος τὴν «Βουβὴν» καὶ ἀπὸ τριάκοντα ἑπτὰ ἑτῶν, δποῦ εἶνε, ἔως δτου νὰ γηράσῃ δὲν εἰξεύρω πόσα βιβλία μᾶς παρουσιάσῃ ἀκόμη. Τώρα εἰ εἶνε «ἡ Βουβὴ»; «Ἐνα δράμα, εἰς δύο μέρη, παραμένον ἀπὸ τὰ δημώδη παραμύθια μιᾶς. Πρωτότυπον πέρα ως πέρα. Εἰς ἐν σημεῖον μόνον «ἡ Βουβὴ» θυμίζει δλίγον τὸ «Δαχτυλίδι τῆς μάνας» τοῦ Καμπύση. »Ονειρον ἐδῶ μὲ νεράϊδες, δνειρον ἐκεῖ μὲ νεράϊδες. Καὶ πάλιν ὅμως τὰ δύο δνειρα εἶνε ἐντελῶς διάφορα. Εἰς τὴν «Βουβὴν» αἵ νεράϊδες ἐπαινοῦν καὶ συμβουλεύουν τὴν Σμαράγδαν, εἰς τὸ «Δαχτυλίδι τῆς μάνας» αἱ νεράϊδες ἀρτάζουν τὸ δαχτυλίδι ἀπὸ τὸν Γιαννάκην.

‘Η πλοκὴ τοῦ δράματος εἶνε τεχνικωτάτη,
κρατοῦσα μέχρι τέλους ζωηρὸν τὸ ἐνδιαιφέρον
τοῦ θεατοῦ καὶ μὴ κουράζουσα αὐτὸν καθόλου.
‘Η γλῶσσα καθαρά, ἀγνοτάτη δημοτικὴ καὶ ἡ
ὑπόθεσις ἀπλουστάτη. Οὕτε νιτσεῖκαλ ἰδέαι, οὕτε
ἱψενικοὶ σύρανοι, οὕτε μετερλίγγειοι φρικιάσεις.
Τὸ δρᾶμα εἶνε παραμένον ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς πα-
ραδόσεις καὶ γραμμένον διὰ τὰς Ἑλληνικὰς ψυχάς.
Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι μὲ τὴν «Βουθῆν»
τοῦ Χρήστου Βαρλέντη πλουτίζεται μὲ ἔνα τόμον
ἀκόμη ἡ πτωχὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ἐθνικοῦ μας
Θεάτρου.

* * *

ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ προσπάθειαι μεγάλαι
ὅπως ἐπιτευχθῇ σύμπραξις Κυβέλης Ἀδριανοῦ
καὶ Μαρίκας Κοτοπούλη κατὰ τὴν ἔρχομένην
θερινὴν περίοδον. "Οπως δὲ φαίνεται, αἱ συν-
εννοήσεις δὲν θὰ βραδύνουν νὰ καταλήξουν εἰς
τὴν ἐπιτιχίαν τῆς ἐπιζητούμενης συνεργασίας.
Καὶ φαντασθῆτε πλέον τὰς δύο μεγίστας Ἑλλη-

νίδας καλλιτέχνιδας ἀμιλλωμένας ἐπὶ τῆς σκηνῆς περὶ τῆς ὑπεροχῆς καὶ μὴ μακαρίσετε τοὺς Ἀθηναίους, οἵ δοιοὶ θὰ εὐτυχήσουν νὰ παρίστανται εἰς μίαν τοιαύτην εὐγενῆ ἀμιλλαν! Ὁπως ἔμαθον ἀπὸ τὸν πρωταγωνιστὴν κ. Παπαγεωργίου, θὰ παίξουν εἰς τὸ **Varieté** καὶ σχεδὸν δλο νέα δράματα, μεταξὺ τῶν δοπίων εἶνε καὶ τὸ νέον δρᾶμα τοῦ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου τῆς «Χαραυγῆς» κ. Σπύρου Μελᾶ «Ἡ Δοῦλα».

* *

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ἐκδίδεται τὸ νέον δρᾶμα τοῦ φίλου Μίλτου Κουντουρᾶ «Τὸ βαλσαμωμένο ἄγόρι», τὸ δοπίον εἶνε πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ τὸν «Ἀρρωστον» καθ' ὃσον τοὐλάχιστον κρίνω ἀπὸ τὰ δλίγα μέρη, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ διαβάσῃ ὁ καλός μου φίλος.

* *

ΠΕΡΙ ΤΑ ΤΕΛΗ τοῦ προσεχοῦ μηνὸς θὰ παρασταθῇ «Ἡ Ρέα» τοῦ μεγάλου Ἐλληνος μουσουργοῦ Σαμάρα. Τὸ ἔργον εἶνε Ἐλληνικῆς ὑποθέσεως, θὰ διευθύνη δὲ τὴν παράστασιν αὐτοῦ ὁ ἴδιος ὁ συνθέτης του, ὁ δοπίος εὗρισκεται ἦδη ἐνταῦθα.

Ο κ. Σαμάρας ἔτοιμάζει καὶ νέον ἔργον «Ἡ Ζύγκρα» τὸ δοπίον ὅμως πότε καὶ ποῦ τὸ πρώτον θὰ παιχθῇ εἶνε εἰσέτι ἀγνωστον.

* *

Ο **Gabriel d'Annunzio** ἐκπλήσσει τοὺς Γάλλους μὲ τὴν παραγωγικότητά του καὶ τὴν φιλοπονίαν του. Ἀπὸ πρωῖας μέχρι νυκτὸς ἔργαζεται διὰ τὴν παράστασιν τοῦ «Ἀγίου Σεbastianοῦ», συγγράφει τὴν «Ζωὴν τοῦ Δάντου», διορθώνει τὸ μυθιστόρημά του «Ἀμαράντη», συμπληρώνει τὴν «Τρελλὴν μητέρα» καὶ γράφει «Τὸ Λευκὸν μυθιστόρημα» τὸ δοπίον καὶ θὰ παραδώσῃ εἰς τὴν **Exelsior** τῶν Παρισίων περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου.

Ἐσχάτως ὁ **D'Annunzio** ἔγινε φοβερὰ μυστικοπαθής.

Δ. ΙI.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

— + —

— Δύο νέους ἐπιλέκτους συνεργάτας παρουσιάζομεν σήμερον, τὸν ἐν Σμύρνῃ ἔγκριτον λόγιον κ. Ν. Π. Ἐλευθεριάδην δικηγόρον, τοῦ δοπίου ἡ περὶ Προνομίων τοῦ Πατριαρχείου μελέτη ἔκαμε κρότον εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, καὶ τὸν ἐπίσης γνωστότατον εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον τέως ἐν Σμύρνῃ Ὑποπρόξενον τῆς Ἐλλάδος, νῦν δὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ κ. Μαρίνον Σιγούρον.

Μετ' ἔξαιρετικῆς ἐπιτυχίας ἐπαίχθη τὴν περασμένην Κυριακὴν τὸ ἔχοχον κοινωνικὸν δρᾶμα τοῦ γνωστοῦ

ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον δραματικοῦ συγγραφέως καὶ συνεργάτην μας κ. Σπ. Μελᾶ «τὸ Κόκκινο Πουκάμισο». Ὁλοι οἱ ἡθοποιοὶ ὑπεκρίθησαν ἀριστα τοὺς ρόλους των. Συγχαρητήρια θερμὰ διεύλονται εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ θιάσου Γεννάδη-Βερώνη, ἥτις τὸ πᾶν ἐπράξεν ὅ πως εὐχαριστήσῃ τὴν κοινωνίαν μας μὲ ἔργα πρωτότυπα καὶ πολλὰ ἔλληνικά.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθησαν ἐν Παρασκευαῖς οἱ γάμοι τοῦ ἀξιολόγου νέου κ. Λεωνίδα Π. Βοστάνη τῆς γνωστῆς ἐν Μυτιλήνῃ ἔγκριτου οἰκογενείας μετὰ τῆς κατὰ πάντα ἀνταξίας αὐτῷ ἐπεράστου δεσποινίδος Εἰρήνης Χρ. Μιχαήλ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ «ΧΑΡΑΥΓΗΣ,,

Π. Κ. Σμύρνην. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐμενεῖς κρίσεις σας. Ὁλίγοι εἶναι οἱ παραγνωρίζοντες ἀκόμη τὸ ἔργον τῆς «Χαραυγῆς» ἐκ γλωσσικῆς προκαταλήψεως. «Οταν δὲ ἀπανταχοῦ ἔλληνικὸς τύπος ἐκτιμᾷ τὴν «Χαραυγὴν» καὶ μετ' αὐτοῦ τόσαι κορυφαὶ τῶν γραμμάτων καὶ διαπερεῖς ἀρχιερεῖς ἐκφέρουν τὰς τιμητικωτέρας κρίσεις διὰ τὴν «Χαραυγὴν» καὶ μᾶς ἀποστέλλουν συγχαρητήρια θερμά, τί νὰ εἴπωμεν διὰ τοὺς δλίγους αὐτούς, οἱ δοπίοι μᾶς παραγνωρίζουν ἀκόμη; Πᾶσα ἀπολογία περιττή.

Ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνομεν διτεῖς εἶναι δὲ πόθος μας: νὰ ὑπηρετήσωμεν τὴν Ἐλληνικὴν φιλολογίαν δοσον δυνάμεθα καὶ δχι γλωσσικὰς θεωρίας.

Σ. Π. Ἐστείλαμεν δον φυλλάδιον. Φ. Κ. ΙΙον. Σ. Α. Ἄϊδην. Σχετικὴν προκήρυξιν ἀναμένομεν. Μ. Α. Μαγνησίαν. Ἀναμένομεν. Γ. Χ. Πέργαμον. Ἐστείλαμεν εἰς Ἀθήνας καὶ Κων(πολιν. Φωτογραφίαι ἐπιστρέφονται Γράφομεν τῷ κ. Δ. Κ. δ κ. Α. Κ. διατί δὲν ἔγραψεν; περιμένομεν. Λ. Υ. Μπάλιαν. Ἡ ἐκτίμησις τῆς «Χαραυγῆς» ἐκ μέρους δλοκλήρου σωματείου ως τὸ ἴδικόν σας μᾶς ἐνθαρρύνει εἰς τὸν ἄγῶνα. Εὐχαριστοῦμεν δι' αὐτήν. Ἐστείλαμεν ὑπάρχοντας ἀριθμοὺς μὲ ὑποδειχθεῖσαν διεύθυνσιν. Π. Β. Πλωμάριον. Ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. Ε. Σ. Πόρτ-Σαΐδ. Συνδρομὴ ἐλήφθη. Στέλλομεν φυλλάδιον εἰς Μαδαγασκάρ τῷ κ. C.D. A. M. Σ. Θεσσαλονίκην. Εὐχαριστοῦμεν. Στ. Τ. Ἀχναν Κύπρον. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐνδιαφέρον. Προσεχῶς σᾶς στέλλομεν ἀγγελίας. N. P. Κυδωνίας. Λίαν προσεχῶς. Δὲν ἀμφεβάλλομεν περὶ τῶν διαθέσεών σας. Θ. Ε. Σ. Κάϊρον. Ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας διότι εἴμεθα ἡναγκασμένοι νὰ ἐκδώσωμεν τὴν «Χαραυγὴν» ἐπὶ χάρτου κατωτέρας ποιότητος, καθυστερούσης μέχρι σήμερον τῆς ἐξ Εύρωπης παραγγελίας μας.

Μόνος ἀντιπρόσωπός μας ἐν Κων(πόλει δ κ. Νίκος Καστρινός, Galata, Poste Russe.

Τοποθετούμενος στην Αθήνα τοῦ Καποδιστρίου, οὐδὲν πιο προστιθέμενον στην πατριαρχική τοποθεσία της πόλεως.